

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Qonşusunu
bıçaqlayan
məktəb
direktoru
özünü
də öldürdü**

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 3 mart 2016-cı il Cümə axşamı № 50 (6371) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

"NATO Rusiya ilə qarşıdurma hazırdır"

Şərqi Avropa ölkələrinin NATO-ya çağırışının arxasında dayanan plan

yazısı səh.9-də

Elmar Hüseynov məzarı başında anıldı

yazısı səh.4-də

Azərbaycanda multimilyonerlərin sayı açıqlandı

yazısı səh.3-də

Fəzail Ağamalı:

"Qonşu dövlətlərlə də münasibətlərimizi elə qurmalyıq ki, sonra əl açıb Avropaya yalvarmayaq"

yazısı səh.6-də

Nardaranda əməliyyat keçirildi

yazısı səh.3-də

İsgəndər Həmidov:

"Sərdar Həmidov vəsiyyətində də, son sözündə də Tərtər deyib"

yazısı səh.4-də

Avropa Birliyi və Avropa Şurasının fəallaşmasının sirri

yazısı səh.7-də

8 martın fəlsəfəsini Azərbaycanda nə vaxt və niyə öldürdülər?

yazısı səh.12-də

Tamadalıq, klounluq etməyə məcbur olan aktyorlar...

yazısı səh.15-də

AŞ PA sədri niyə müxalifətlə görüşmədi...

yazısı səh.7-də

Hadı Rəcəblinin qoyun təklifinə həmkarlarından etiraz

yazısı səh.10-də

İqtidarın Qərblə münasibətlərdə "siyasi çevrilisi"

DUSTAQLAR HƏBSDƏN, SANKSIYA KONQRESDEKİ MÜZAKİRƏDƏN ÇIXIR

"Azərbaycan Demokratiya Aktı"nın müəlliflərindən olan kongresmen Kristofer Smit Vaşinqtonda prezident İlham Əliyevlə görüşəcək; Bakıda səfərdə olan ABŞ və Avropa rəsmilərinin təmaslarından sonra siyasi məhbuslar məsələsinin mart ayının sonunadək həll olunacağına ümidlər artır; **AŞ PA sədri:** "Azərbaycan dönüş mərhələsindədir"...

musavat.com
Təgrül İsmayil

yazısı səh.8-də

Bakıdan Kremli qıcıqlandıracaq qərar - seçim yaxında

Azərbaycan Türkiyə ilə birgə hərbi təlimlərə başlayır; "Su 24" insidentindən sonra ilk olacaq bu təlimlərə Kremlin hansı reaksiya verəcəyi bəlli olmasa da, Moskvanın Ankaraya qarşı sərt ritorikasından Bakıya da pay düşür...

yazısı səh.9-də

Siyavuş Novruzov:

"Biz Qərblə kəsülü deyildik ki, barışaq da"

yazısı səh.5-də

Nizami Qocayev polis rəisi vəzifəsindən çıxarıldı və yeni vəzifə aldı

yazısı səh.2-də

Rəşad Məcid:

"Əfv olacaq..."

yazısı səh.3-də

3 mart 2016

Nizami Qocayev yeni vəzifəyə təyin olundu

İsmayıl Rayon Polis Şöbəsinin rəisi Nizami Qocayev tutduğu vəzifədən azad edilib Ədliyyə Nazirliyində vəzifəyə gətirilib. Bu barədə martın 2-də günorta saatlarında musavat.com-a özəl mənbədən məlumat daxil olmuşdu. İlk xəbər də deyilirdi ki, Nizami Qocayevin ədliyyə nazirinin müavini, Penitensiar Xidmətin rəisi vəzifəsinə təyinatı artıq son mərhələdədir, yaxın günlərdə təyinat baş tutacaq.

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı N.Qocayevlə əlaqə saxlayaraq yayılan məlumatlara onun münasibətini öyrənməyə çalışıb. Lakin N.Qocayev zənglərimizi cavabsız qoyub.

Axşam saatlarında İsmayıl Rayon Polis Şöbəsinin rəisi vəzifəsindən azad edilən Nizami Qocayevin Ədliyyə Nazirliyi İcra Baş İdarəsinin Gəncə şəhəri üzrə icra idarəsinin rəisi təyin edildiyi bəlli oldu.

APA-nın əldə etdiyi məlumata görə, bununla bağlı ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov müvafiq əmr imzalayıb.

Ehtimal olunur ki, bu vəzifə onun ƏN rəhbərliyinə gətirilməsi üçün tranplin rolunu oynayır, o, qarşıda Penitensiar Xidmətə reis gətirilə bilər.

Onu da qeyd edək ki, Penitensiar Xidmətin keçmiş rəisi, hazırda DTX-nin rəisi olan Mədət Quliyev də Ədliyyə Nazirliyinin rəhbərliyinə gətirilməzdən əvvəl Daxili İşlər Nazirliyinin ən müxtəlif qurumlarında rəhbər vəzifələrdə çalışıb, DIN sisteminə son iş yeri Baş Mühafizə İdarəsinin rəisi postu olub. Nizami Qocayev isə vaxtilə DIN-in İstintaq İdarəsinin rəisi olub. Bu baxımdan onun Ədliyyə Nazirliyinin rəhbərliyinə gətirilməsi real görünür. N.Qocayev təcrübəli polis işçisi olmaqla yanaşı, əhali ilə dil tapmağı bacaran kadr kimi xarakterizə olunur. Onun vaxtilə həbsdə olması Penitensiar Xidmətin "mətbəxi" haqda birbaşa məlumat almasına da imkan yaradıb. Bu baxımdan da N.Qocayevin xidmətə bələdçiliyi var.

□ E.HÜSEYNOV

Bakıda yolu düzgün keçməyən şəxs polisi bıçaqladı

Bakıda yolu düzgün keçmədiyinə görə cərimələnən şəxs polis əməkdaşlarına müqavimət göstərərək "Report"un əldə etdiyi məlumata görə, hadisə Azadlıq prospektində qeydə alınıb.

Belə ki, həmin ərazidə yolu piyadalar üçün müəyyən edilmiş yerdən keçdiyi üçün Lənkəran şəhər sakini, 21 yaşlı Peyman Yusifli barəsində polis əməkdaşları tərəfindən protokol tərtib edilib. Buna etiraz edən P.Yusifli cibindəki bıçağı çıxararaq polis əməkdaşlarına hədə-qorxu gəlir. Bu zaman o, polis serjantlarından birinə əl və baş nahiyəsindən xəsarət yetirir.

P.Yusifli saxlanılıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İtən il qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı sıldığıdan sonarə abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tirajımızda lazım göldükdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Mesavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil,

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur

Prezident ictimai asayişin qorunmasında vətəndaşların iştirakına dair fərman imzaladı

Prezident İlham Əliyev ictimai asayişin qorunmasında vətəndaşların iştirakının təmin edilməsi barədə fərman imzalayıb.

Nardaranda yol tikintisinə 17,4 milyon manat ayrıldı

Prezident İlham Əliyev Bakı şəhəri Sabunçu rayonunun Nardaran qəsəbəsinin daxili avtomobil yollarında yenidənqurma işlərinin davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, Bakı şəhəri Sabunçu rayonunun Nardaran qəsəbəsinin daxili avtomobil yollarında yenidənqurma işlərinin davam etdirilməsi məqsədilə dövlət büdcəsində "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondunda nəzərdə tutulmuş vəsaitdən 17,4 milyon manat ayrılıb.

Maliyyə Nazirliyi ilə "Azər-yolservis" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə müvafiq məbləğdə maliyyələşməni və tikinti işlərini təmin etmək tapşırılıb.

"Bütün itkilərin yeganə səbəbi Azərbaycanın ərazilərinin işğaldır"

"20 ildən çoxdur Azərbaycan və Ermənistan arasında beynəlxalq silahlı münaqişə gedir". APA-nın məlumatına görə, bu barədə 1 mart tarixində BMT İnsan Hüquqları Şurasının 31-ci sessiyasının yüksək səviyyəli segmenti zamanı Ermənistanın xarici işlər nazirinin çıxışına cavab olaraq Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvünün çıxışında deyilib. Çıxışda bildirilib ki, münaqişə zamanı hər iki tərəfdən çoxsaylı itkilər olub:

"Bütün bu itkilərin yeganə səbəbi Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ və ətraf 7 rayonunun Ermənistan Respublikası tərəfindən hərbi işğaldır. Yaxşı məlum olduq ki, bir ölkənin başqa bir ölkənin ərazisini qanunsuz işğal etmək üçün güc tətbiq etdiyi və münaqişəni sülh yolu ilə həll etmək barədə beynəlxalq öhdəliklərə məhəl qoymadığı halda Ermənistanın özünü qurban ölkə elan etməsi və Azərbaycanın güc tətbiq etməyə dair öhdəlikləri yerinə yetirməməsi barədə iddiaları gereksizdir.

Bu cür iddialar işğalçı tərəfindən yaradılmış hazırkı vəziyyətin qanunlaşdırılmasını qanunlaşdırmaq və ya qanunlaşdırılmamaq kimi, ədalətin qələbə çalması əvəzinə cəzasızlığı təşviq edir. 1992-ci ildə Ermənistan tərəfindən kobud şəkildə pozulmuş güc tətbiq etməmək barədə prinsiplər BMT TŞ-nin hələ də yerinə yetirilməyən 4 qətnəməsinə göstərilirdi ki, Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş Dağlıq Qarabağ və digər rayonlarından tam çıxarılması ilə qüvvəyə düşməlidir. Bu, münaqişənin yeganə həll yolu"dur.

APA-nın məlumatına görə, fərmanla "İctimai asayişin qorunmasında vətəndaşların iştirakı Qaydası" təsdiq edilib.

Nazirlər Kabinetinə tapşırılıb ki, fərmandan irəli gələn və ictimai asayişin qorunmasına vətəndaşların cəlb edilməsi ilə bağlı zəruri maliyyə və maddi-texniki təminat məsələlərini həll etsin.

Daxili İşlər Nazirliyinə tapşırılıb ki, vətəndaşların ictimai asayişin qorunmasında iştirakına cəlb edilməsi üçün zəruri tədbirlər görsün.

Daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbul zamanı ictimai asayişin qorunmasında 2 il ərzində polis orqanları ilə əməkdaşlıq etmiş şəxslərə üstünlük verəcək.

APA-nın məlumatına görə, bu, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı "İctimai asayişin qorunmasında vətəndaşların iştirakının təmin edilməsi barədə" fərmanda əksini tapıb.

Polis orqanları ilə əməkdaşlıq

ğa şəxsi və işgüzar keyfiyyətlərinə görə fərqlənən, müddətli haqqı hərbi xidmət keçmiş (qadınlar istisna olmaqla), yaşı 20-dən az və 24-dən çox olmayan Azərbaycan Respublikası vətəndaşları könüllülük əsasında cəlb edilə bilərlər.

Polis orqanları ilə əməkdaşlıq edən şəxslər fəaliyyətlərinə ayrılma vaxtı əvvəl Daxili İşlər Nazirliyinə tələmə müəyyən edilmiş qaydada müvafiq hazırlıq keçirilər. Polis orqanları ilə əməkdaşlıq edən şəxslərin fəaliyyəti bu məqsədlər üçün Daxili İşlər Nazirliyinə ayrılan dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına maliyyələşdirilir. Polis orqanları ilə əməkdaşlıq edən şəxslərlə onların hüquq və vəzifələrini, sosial və digər təminatlarını müəyyən edən müqavilə bağlanılır. Polis orqanları ilə əməkdaşlıq edən şəxslərə Daxili İşlər Nazirliyinin mülki işçiləri üçün müəyyən olunmuş təminatlar şamil edilir.

Sabiq batalyon komandiri haqqında yalan yazanları qınadı

Etibar Əmiraslanov erməni qulağı və başı kəsməsi haqda yayılan şayiələri təkzib etdi; "biz torpaq qorumuşuq, baş kəsən olmamışıq"

Tovuzun özünümüdafiə batalyonunun komandiri olmuş Etibar Əmiraslanov haqda bugünlərdə sosial şəbəkələrdə bir qeyd yayıldı. Həmin yazıda bildirilirdi ki, guya E.Əmiraslanov birinci Qarabağ savaşında əsir düşən 150-dən artıq erməninin qulağını, başını kəsib. Səngərdən onlarla erməni əsir alıb və s.

E.Əmiraslanov musavat.com-a bildirib ki, ermənilərin Tovuzda hücumlarının qarşısını almaq üçün yaradılan könüllülərdən ibarət batalyon 1989-cu ildə Əlibəyli kəndində müdafiə qurub:

"Rəhbərliyim altında özünümüdafiə batalyonu yaradıldı və ilk olaraq öz qohum-əqrəbami səngərlərə çıxardım. 150 nəfər döyüşçü ilə torpaqlarımızı qorumağa başladım. Həmin günlərdə torpaq uğrunda sadəcə əyninə hərbi forma geyib səngərə gələn insanların, şəhid olan bütün qardaşların ruhu qarşısında baş əyirəm. Bizlər başkəsən, qulaqkəsən deyildik. Biz öz torpağımızı düşməndən qorumaq üçün dinc həyatımızdan imtina edib səngərə gəlmişdik. Bəli, o dövrlərdə 150-dən artıq erməni döyüşçünü əsir götürmüşdük. Onlar bizə qarşı döyüşən, dinc, günahsız insanları öldürən, əhəlimizin evlərini yandıran, atdıqları mermilərlə uşaqlarımızı şikəst edən əli silahlı ermənilər idi. Nə qədər ki, səngərin o tərəfindən bizə güllə atırdılar, özlərini ağa kimi aparırdılar. Əsir düşəndən sonra isə əl quzusuna döndürülər. Onların qulağını, başını kəsməyə də ehtiyac qalmırdı".

E.Əmiraslanov deyir ki, barəsində bəzən reallıqdan uzaq xəbərlər də yayılır: "Elə xəbərlər yayılır ki, özüm də eşidəndə təəccüblənirəm. Erməni əsirləri bizdən girov götürdükləri dinc əhali ilə dəyişirdik. Bəli, o dövrdə erməniyə atmağa güllə tapmırdıq. Əsir götürdüyümüz ermənidən silah-sursatını alıb özünü də dəyişirdik. Gedib Gürcüstandan silah alıb gətirirdik. Tovuzda Texniki Peşə məktəbi vardı, onun müəllimi Elbrus Əhmədovun köhnə, əldən düşmüş "Pobeda"sı ilə Gürcüstanla gedib 24 yeşik güllə alıb qayıtmışdıq. Elbrus sonradan əl güllə daşıyan zamanlarda maşının altında qalıb şikəst olmuşdu. Bizə heç baxan yoxdur".

E.Əmiraslanov deyir ki, 1995-ci ilə qədər batalyon komandiri olub, amma ona bunu təsdiq edən sənədlər bu günə kimi verilmir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

QHT Şurasında seçkilərin keçirilmə vaxtı müəyyən edildi

Prezidenti yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının növbəti iclası keçirilib. Şura sədri Azay Quliyev iclasın gündəliyinə şuranın elan etdiyi 1-ci maliyyə müsabiqəsi fondunun müəyyənləşdirilməsi, dövlət orqanları tərəfindən qeyri-hökumət təşkilatlarına grant verilməsinin şura ilə razılaşdırılması qaydasının icrası haqqında təlimatın, şuranın maliyyə yardımına ilə QHT-lər tərəfindən icra olunan layihələrin Şura Katibliyi tərəfindən idarə edilməsi qaydalarının, şuranın 2016-cı il fəaliyyət planının təsdiqi, şuraya təqdim edilən müsabiqədən keçən layihələrin qiymətləndirilməsi, şura üzvlüyünə seçkilərin keçirilməsi haqqında müvafiq hazırlıq keçirilər. Polis orqanları ilə əməkdaşlıq edən şəxslərin fəaliyyəti bu məqsədlər üçün Daxili İşlər Nazirliyinə ayrılan dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına maliyyələşdirilir. Polis orqanları ilə əməkdaşlıq edən şəxslərlə onların hüquq və vəzifələrini, sosial və digər təminatlarını müəyyən edən müqavilə bağlanılır. Polis orqanları ilə əməkdaşlıq edən şəxslərə Daxili İşlər Nazirliyinin mülki işçiləri üçün müəyyən olunmuş təminatlar şamil edilir.

Şura Katibliyinin icraçı direktoru Fərasət Qurbanov, katibliyin hüquqşünası Rauf Məcidbəyli və baş məsləhətçi Mustafa Qurbanlı gündəlikdə dayanan məsələləri şura üzvlərinə təqdim edərək, onların hər biri haqqında ətraflı məlumat veriblər.

Əsasnaməyə uyğun olaraq şura üzvlüyünə keçiriləcək seçkilərə hazırlıqla bağlı danışan F. Qurbanov seçkilərin azad və ədalətli keçirilməsi və şəffaflığın təmin olunması üçün beynəlxalq təşkilatların və media qurumlarının nümayəndələrinin 8 qrup üzrə keçiriləcək seçkiləri izləməyə dəvət olunacağını bildirdi. Yaxın günlərdə şura üzvlüyünə ixtisaslaşmış qruplar üzrə keçiriləcək seçkilərin dəqiq tarixi, həmçinin iştirakçı və namizədlərin adları elan olunacaq.

İclasda şura üzvləri Tahir Süleymanov, Sahib Məmmədov, Rəna Mirzəzadə və Dilər Vəliyeva çıxış edərək gündəlikdə dayanan məsələlər haqqında rəy və təkliflərini bildirdilər.

Gündəlikdəki məsələlər müzakirələrdən sonra ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq qəbul edildi.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Günün içindən

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı erkən çatan qurumlardan bayramqabağı sərbəst bəyanatlar verməməyi xahiş etdiyini söylədi: "Mən də, həmkarlarım da erkən çatan qurumlardan

masın, vətəndaş cəmiyyəti güclü, demokratiya bərqərar olsun. Amma bəyanatların qıçıq oymamasına çalışmaq lazımdır. Yeni kəskinliyə ehtiyac yoxdur. Novruzqabağı ümid edirəm ki,

Əfv Komissiyasının yeni üzvündən əfv anonsu

Quruma 400-dən çox müraciət daxil olub; Rəşad Məcid: "...Əfv olacaq"

Martın 1-də Əfv Komissiyasının yeni tərkibinin ilk iclası keçirilib. İclasda əfvə bağlı quruma daxil olan müraciətlərə baxılıb. Komissiyanın ilk iclasının Novruz bayramı öncəsinə salınması ictimaiyyət arasında əfvə bağlı müzakirələrin artmasına səbəb olub.

Komissiya üzvləri də iclasdan dərhal sonra əfv anonsları ilə çıxış etməyə başlayıblar.

Əfv Komissiyasının yeni üzvlərindən olan "525-ci qəzet" in baş redaktoru Rəşad Məcid musavat.com-a açıqlamasında iclaslarının keçirilməsi ilə bağlı bunları dedi: "İlk iclasımız keçirildi. Qarşıdakı günlərdə bir neçə iclasımız olacaq. Çünki komissiyaya daxil olan sənədlər çoxdur. Ona görə də indidən nəse demək mənə elə gəlir ki, doğru olmaz. Çünki iclasda hələ bir dəfə iştirak etmişik. Amma güman edirəm ki, əfv olacaq. Çoxsaylı məhbus sənədləri var. Hazırda müraciətlərə baxılır. 400-dən çox şəxsi müraciət var. İclaslarımız tam bitsin, ondan sonra sizə daha geniş açıqlama verəcəm. İlk iclasın təəssüratlarını növbəti icaslardan sonra deyəcəm. Yekun qərarımız verilmədən nəse söyləmək düzgün deyil. İlk iclasla bağlı maraqlı təəssüratlarım var. Mənim üçün çox maraqlı iclas oldu".

□ Cavansir ABBASLI

Azərbaycanda multimilyonerlərin sayı açıqlandı

Azərbaycan multimilyonerlərin sayının ən sürətlə artdığı ölkələrdən biridir.

Virtualaz.org xəbər verir ki, bu barədə daşınmaz əmlak üzrə Londonda mənzillənmiş nüfuzlu beynəlxalq şirkət olan Knight Frank LLC-nin "The Wealth Report" adlı hesabatında göstərilir.

2015-ci il ərzində dünyada 30 milyon dollar və daha çox kapitala malik olan varlıqların ümumi sərvəti 20.8 trilyon dollardan 19.3 trilyon dollara qədər azalıb.

Multimilyonerlərin sayı isə 5500 nəfər azalıb. 2015-ci ilin sonlarına olan məlumata görə, dünyada şəxsi sərvətinin həcmi 30 milyon dollar və daha çox olan 187.5 min adam var.

Ötən il belələrinin sayının azalması fond indekslərinin aşağı düşməsi, dünya daşınmaz əmlak bazarında vəziyyətin pisləşməsi, habelə neftin və digər xammalın kəskin ucuzlaşması ilə bağlıdır.

Hesabatda deyilir ki, son illər dünyada varlıqların sayı sürətlə artdığından onların sayının ötən il 5.5 min nəfər azalması ümumi trendi dəyişməyib. Belə ki, 2015-ci ildə multimilyonerlərin sayı 2005-ci ildəkindən 61 faiz çoxdur.

Varlıqların sayının ən sürətli artdığı ölkələr arasında birinci yerdə Monqolustan gəlir-2005-ci ildən bu yana həmin ölkədə multimilyonerlərin sayında 475 faiz artım olub. İkinci yerdə isə 444 faiz artımla Azərbaycan gəlir. Vyetnam 354 faizlə üçüncü yerdədir.

Sənəddə deyilir ki, 2005-ci ildə Azərbaycanda sərvəti 30 milyon dollar və daha çox olan şəxslərin sayı təqribən 1000 nəfər olub, 2015-ci ildə isə belələrinin sayı 5600 nəfərə çatıb.

Maraqlıdır ki, neftin kəskin ucuzlaşmasına baxmayaraq 2014-cü ilə nisbətən multimilyonerlərin sayı 2015-ci ildə daha 100 nəfər artıq olub.

Hesabata əsasən 2015-ci ilin sonlarında rəyi soruşulan varlıqların yarıdan çoxu hesab edib ki, onların sərvəti qarşıdakı 10 ildə daha az olacaq.

Latın Amerikasından olan varlıqların hamısı, Rusiya və MDB respublikalarından olan varlıqların isə 50 faizi belə düşünür.

Qərb yenə "əfv təzyiqi" edərsə...

Bu, siyasilərin azadlığının üzərindən xətt çəkə bilər

İqbal Ağazadə:
"Beynəlxalq komitə sanksiyaları müzakirəyə çıxarılaçağı bildirir: "Hazırda Qərbdən ölkəmizə gələn təzyiqlər və Azərbaycan-Qərb arasında danışıqların gətirdiyi göz önündədir. Azərbaycana səfər edən hər kəs insan haqları və demokratiya, siyasi məhbuslar məsələsinin əsas məsələ olduğunu qeyd edirlər. Bunu fəaliyyətlərinin əsas xətti hesab edirlər. Hakimiyyətin onların sözlərini eşidib, Novruz qa-

Mirvari Qəhrəmanlı:
"Əfv qabağı kəskin bəyanatlar verməsinlər"

bağı əfv sərəncamı verib-verməyəcəyi zamanın işi, iqtidarın mühakimələrinin nəticəsidir. Aldığım məlumata görə, Beynəlxalq Komitə sanksiyaları müzakirəyə çıxaracaq".

xahiş edirik ki, əfv qabağı kəskin bəyanatlar verməsinlər. Çox şadam ki, beynəlxalq qurumlar həbsdəki həmkarlarımı müdafiə edirlər. Onlar da arzulayırlar ki, ölkəmizdə siyasi məhbuslar ol-

sərt addımlar atılmaz. Əfvdən sonra belə bəyanatlar verə bilərə, yaxud görüşlərində də fikirlərini çatdırı bilərlər. Bəyanatlar verməkdən daha çox siyasi məhbusların məsələsinə tez-tez dövlət qarşısında qaldırmaq lazımdır. Gözləyirəm ki, Novruzda müsbət əfv olacaq. Gözləməyə məcburuq".

Hüquq müdafiəçisi gedən proseslərin bayramqabağı təzyiqlərin olmayacağı anlamına gəldiyini qeyd etdi: "Yanvar-fevral aylarında Qərbdən ölkəmizə tez-tez səfərlərin təşkili, AŞ PA sədrinin vətəndaş cəmiyyəti və həbsdə İqar Məmmədovla görüşməsi bizdə ümidlər yaradır. Ölkədə gedən proseslər də qənaətbəxş sayıla bilər. Hüquq müdafiəçiləri siyasi məhbuslar məsələsində əllərindən gələni edirlər. Amma ən çox da qınanan bizlərik. Düşünürəm ki, əfv mütləq olacaq. Çünki ən gözəl bayramımız Novruzdur. Bu dəfə daha ümidliyik. Necə əfv olacağı prezidentin səlahiyyətindədir".

□ Cavansir ABBASLI

Nardaranda əməliyyat keçirilib

8 nəfərə inzibati həbs verildiyi bildirilir

Nardaranda martın 1-də iri miqyaslı əməliyyat keçirilib. Hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları tərəfindən keçirilən əməliyyat zamanı 30-a yaxın şəxs saxlanılıb. Buna səbəb Nardaranda yol kənarlarındakı divarlara dini şüarların yazılması olub.

"Yeni Müsavat" qəzetinin Nardaranda olan əməkdaşı qəsəbə sakinlərindən hadisənin təfərrüatlarını öyrənib. Məlum olub ki, martın 1-də bir neçə nəfər şəxs kəndin ara küçələrindən birinə dini şüarlar yazıb. Kənd sakinlərinin bildirdiyinə görə, həmin şəxslər Nardaran sakinləri olmayıblar. Həmin şəxslərin kimliyini kənddə heç kəs bilmir. Söhbətləşdiyimiz qəsəbə sakinləri hadisədən əməliyyat keçiriləndən sonra xəbər tutduqlarını dedilər.

Əməliyyatda Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin, Daxili Qoşunların əməkdaşları iştirak edib. Saxlanılanlardan 8 nəfərinə inzibati həbs cəzası verildiyi bildirilir. Digər şəxslər isə sərbəst buraxılıb. Həbs edilən şəxslər qəsəbədə yol kənarlarındakı divarlara dini şüarlar yazıblar. Həmin dini şüarlar yenidən boya ilə silinib. Xatırladaq ki, Nardaranda keçirilən əməliyyat zamanı ilk olaraq divarlardakı dini şüarlar silinmiş, qara bayraqlar endirilmişdi.

Martın 2-də səhər saatlarında Nardaran qəsəbəsində olarkən kəndə cəlb olunan əlavə polis qüvvələrinin oranı tərk etdiyinin də şahidi olduq. Kənddə polis postları artıq götürülüb. Hazırda kəndin bir

neçə yerində əsgərlər növbə çəkir. Qəsəbədə yeni salınan 42-ci Polis Bölməsinin heyətində Daxili Qoşunların bir neçə zirehli maşınları var. Polis şöbəsi silahlı polis əməkdaşları tərəfindən qorunur.

□ İlkin Muradov

Elmar Hüseynov məzarı başında anıldı

Baş redaktorun qətlə yetirilməsindən 11 il ötür: Mətbuat Şurasının rəhbərliyi də mərhum jurnalistin məzarını ziyarət edib

2005-ci il martın 2-də qətlə yetirilən "Monitor" jurnalının baş redaktoru Elmar Hüseynovun qətlinin 11 ili tamam oldu. Mərhum redaktorla bağlı keçirilən anım mərasiminə onun yaxınları, demokratik düşürgə təmsilçiləri, NİDA Vətəndaş Hərəkatının üzvləri, jurnalistlər və ictimaiyyət nümayəndələri qatılmışdı.

Tədbirdə ilk olaraq "Turan" informasiya agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev çıxış

etdi: "Bu il başqa illərdən fərqlidir. Ölkədə ciddi dəyişikliklər başlayır və sürətlə də davam edəcək. Bu qaçılmazdır. Biz illərdir hakimiyyətə deyirdik ki, bunlar baş verəcək. Onları yollarından çəkəndirməyə çalışmışıq. Amma dinləmədilər. Artıq böyük dəyişikliklər başlayır. Ona görə də mən hesab edirəm ki, bu gün çox önəmli bir gündür və biz burada Elmanın ruhuna müraciət edə bilərik. Onun apardığı mübarizə, tutduğu yol artıq bizi azadlığa çıxarı və bu cəmiyyət azadlığa çıxacaq".

Milli Şurasının sədri Cəmil Həsəni: "Bu gün Azərbaycan mətbuatının, söz sənətinin ən tanınmış nümayəndələrindən biri olan, canını azad söz uğrunda fəda etmiş Elmar Hüseynovun anım günüdür. O illəri biz çox yaxşı xatırlayırıq. Onun həmin dövrdə ölkədəki qanun pozuntuları, rüşvətخورluqla bağlı bütün məsələlərə münasibəti gün kimi aydın idi. O, mübariz bir mətbuat orqanı yaratmışdı. Elmar azad söz uğrunda mübarizənin qurbanlarından biridir. Azad söz ölkəmizdə problem olaraq qalmaqdadır. Bu gün Azərbaycanda çoxlu sayda jurnalistlər, bloggerlər, söz deyən adamlar həbsdə yatırlar. Ölkənin bu formada idarə edilməsi uzun müddət davam edə bilməzdi. Azad söz, azad mətbuat qələbə çalmalıdır. Allah Elmara rəhmət eləsin".

AXCP sədri Əli Kərimli çıxışında Elmar Hüseynovun qatillərinin tapılmamasından danışırdı: "Necə olur ki, biz Gürcüstanla istənilən mövzuda problemlərimizi həll edə bilərik, amma qatilləri tapa bilmirik? Cavab sadədir - onları axtaran yoxdur. Biz hər il buraya toplanırıq və toplanacağıq da. Çünki biz Elman unutsaq, onun qatillərinə haqq qazandırmış olarıq".

Mətbuat Şurasının rəhbərliyi də mərhum jurnalistin məzarını ziyarət edib. Mətbuat Şurasının sədri, millət vəkili Əflatun Amaşov isə Elmar Hüseynovun anım günündə facebook səhifəsində bu sözləri yazıb: "Bütün qətlər ağırdır. Ancaq jurnalist qətlə toplum üçün daha ağırdır. 11 il öncə ağrı və acını yaşadığımızı, sarsıldığımızı, Allah ölkəmizə sarsıntılar, ağrı və acılar göstərməsin. Allah rəhmət eləsin!"

Elmar Hüseynov 1967-ci il iyulun 17-də Bakıda doğulub. O, jurnalist fəaliyyətinə 1995-ci ildə "Zerkalo" qəzetində başlayıb. Onun təntəbi "Monitor" jurnalı 1996-cı ildən etibarən işiq üzünə görünüb.

Elmar Hüseynov 2005-ci il martın 2-də evinin qarşısında odlu silahla öldürülüb. Qətlin sifarişçiləri və icraçıları hələ də həbs edilməyib. Jurnalistin həyat yoldaşı və azyaşlı oğlu onun ölümündən sonra Norveçə mühacirət ediblər.

■ Məhəmməd TÜRKMƏN
■ Fotolar müəllifindir

Martın 2-də Tərtər Özüni-müdafiə Batalyonunun sabiq komandanı, Tərtərin icra başçısı olmuş Sərdar Həmidovun 3 mərasimi keçirilib. Rayondakı mülkündə təşkil olunan yas məclisinə gün ərzində yüzlərlə insan - rayon sakinləri, Qarabağ döyüşçüləri, milli qəhrəmanlar, ictimai və siyasi simalar qatılıb.

Onu anmağa gedənlər sırasında sabiq baş nazir Pənah Hüseyn, MSDM-in rəhbəri İsa Qəmbər, Müsavat Partiyasının başkanı Arif Hacı, "AG blok"un rəhbəri Tural Abbaslı, Milli Qəhrəman, Goranboy rayonunun keçmiş icra başçısı Məşallah Abdullayev, milli qəhrəman Rəsim Əkbərov, keçmiş kənd təsərrüfatı naziri Tofiq Hüseynov, Ümid Partiyasının sədr müavini Tamilla Qulami, D18 Hərəkatının sədri Ruslan İzzətli, digər ictimai-siyasi xadimlər də olub.

Tərtərin işğaldan azad olunmasında böyük xidmətləri olan sabiq icra başçısının ölümünə hər kəs üzüldü.

Öz vəsiyyətinə əsasən, işğaldan azad etdiyi doğma torpağında dəfn edilən S.Həmidovun vəfatına, heç şübhəsiz ki, ən çox üzülən qardaşı, sabiq daxili işlər naziri İsgəndər Həmidovdur. "Bozqurd"ların lideri ilə qardaş itkisi ilə bağlı söhbət etdik.

İ.Həmidov keçirdiyi hissləri belə anladı: "Qardaşımın itkisini sözlə ifadə etmək mənim üçün çox çətindir. Bəhmen Vətənoğlunun bir şeiri var:

Atalar ay ellər, alimdir gərçək,

Cüt olsa sərçə də qalib gələcək,

Tək qalan aslana yazığım gəlir...

Qardaşımın öldüyünü demirəm. O, şəhiddir, şəhidlik zirvəsinə yüksəlib. Bir tərəfdən fəxr edirəm ki, Tərtər kimi qəhrəman torpaqdan Sərdar adlı qardaşım çıxıb. Bir tərəfdən də qardaş itkisinə çox üzülürəm. Ölüm də, verim də Allahın işidir. İnsan psixologiyası belədir. Ölümə üzülürük, dünyaya gəlişə sevinirik. Həmişə çalışmışam ki, Azərbaycanda bir sözü yayaq. Şəhid öləndə demək lazımdır ki, vətən sağ olsun. İndi də tək vətən yaşasın. Heç bir insan arzularına tam çatmır. Çünki arzu sonsuzdur. Buna çatmaq qeyri-mümkündür. Hamımızın bir arzusu var idi ki, ana torpağımız, qəbiristanlığımız yerində qalsın. Bundan böyük arzu, mükafat olmaz. Bu gün bu arzu muza çatmışıq. Bu yöndə Sərdarın arzusu həyata keçdi. Amma həyatdan nakam getdi. Oğul toyu görmədi. Heç vaxt bədbinliyə qoşulmamışam. Daim uzaq durmağa çalışmışam".

İsgəndər bəy uzun illər xəstəlikdən əziyyət çəkərək qardaşına ayrılan dövlət diqqətindən

"Sərdar Həmidov vəsiyyətinə də, son sözündə də Tərtər deyib"

Tərtərin qəhrəmanı son sözündə nələr deyib; İsgəndər Həmidov: "Qardaşımın öldüyünü demirəm, o, şəhiddir, şəhidlik zirvəsinə yüksəlib"

də şikayətləndi: "Dövlət bizə çox böyük "diqqət" ayırdı. 10 il mən və Sərdar həbsdə saxladı. Bizə diq-

qət heç zaman ayrılmadı. Amma ictimaiyyətin diqqəti daim olub. Bunu Sərdarın yas mərasimi sübut etdi. Mağar dolub-boşalır. Xalqın gözü tərəzidir. Öz qiymətini daim verir. Qardaşım rəhmətə gedəndə Fəxri Xiyabanda dəfn olunması təklifləri oldu. Amma dövlət buna icazə versəydi belə, mən razı olmazdım. Çünki özünün vəsiyyəti var ki, mənə Tərtərdə dəfn edin. Fəxri Xiyaban təzadlı yerə çevrilib. Tərtər doğma yerimizdir. Amma ana torpağımız Bütöv Azərbaycandır. Harada dəfn olunmasının fərqi yoxdur. Sərdar hər yere layıqdır. Səməd Vurğunun bir misrası yadıma düş-

dü. O, şeirində deyir ki, qaranlıq zindana da zinətdir insan. Həyat sonsuzdur. Vəfat edən hər kəs vaxtsiz gedir. Həyatdan doyan yoxdur. Quranda yazılır ki, o dünyaya gedəndə bir an yaşadığınızı zənn edəcəksiniz. Sərdar bir an yaşadı, amma insan kimi yaşadı. Vəsiyyətində də, son sözündə də Tərtər deyib. Öləndə mən yox, oğlu Şəhriyar yanında olub. 15 dəqiqə gecikdim. Sərdar çılğın adam idi. Komandan sonra iyne vurmağa qoymurdu. O zaman

mənə xəbər etdilər. Mən xəstəxanaya çatanda artıq rəhmətə getmişdi. Komandan aylarda deyib ki, mənə Tərtərdə dəfn edin, yasını da orada verin. Türkiyədə Mərəş adlı şəhər var. Amma heç kəs bu şəhərə Mərəş yox, Qəhrəmanmərəş deyir. Azərbaycanda qəhrəman statusu alacaq iki rayon var. Tərtər və Goranboy. Sərdarın yasında da Tərtər camaatı bizə diqqətini göstərdi. Müxtəlif rayonlardan da gələnlər çoxdur. Bu, Azərbaycanın Sərdara verdiyi qiymətdir. Bakıda da gələnlər çoxdur. 2-3 min insan yas mərasiminə qatılıb. İnsanların axını davam edir. Hələ çox adam gələcək. Tərtər döyüş zonası olub, vuruşan döyüşçülərdən biri də Sərdar olub. Bakıda cümə axşamı verməyi planlaşdırırıq. Amma vaxtı hələ bilinmir".

Sabiq nazir mərhum qardaşına görə başsağlığı verən hər kəsə təşəkkür etdi: "Dərdimə şərik olan hər kəsə minnətdarlıq bildirirəm. Allah onların qapısına xeyir iş nəşib etsin, biz də xoş günlərə gələk. Sərdara görə çoxsaylı başsağlıqlar var. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən zənglər gəlməkdə davam edir. Allah heç kəsin başına belə işlər gətirməsin".

Allah rəhmət eləsin!

□ Cavanshir ABBASLI

YAP-ın icra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov "Yeni Müsavat"a müsahibə verib. Maraqlı və YAP funksionerinin orijinal yanaşmaları ilə diqqət çəkən söhbəti təqdim edirik:

- *Siyavuş bəy, son günlər ərzində Bakı növbəti dəfə beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi etdi, Avropa və Amerikadan gələn rəsmilərlə görüşlər keçirildi. Bu, onu deməyə əsas verir ki, artıq Azərbaycan iqtidarı və Qərb barışı?*

- Əslində biz küsülü deyildik ki, barışa da. Sadəcə, müəyyən məsələlərdə Qərbin bəzi dairələri ilə problemlər olub. Mən burada ayrı-ayrı ölkələri götürmürəm. Avropa Parlamenti, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosu kimi bəzi təşkilatlar var ki, Azərbaycana qarşı qeyri-səmimi münasibət sərgiləyirdi, söhbət bundan gedirdi. Azərbaycan həmişə istənilən ölkəyə öz əlini uzadıb, təkliflərini irəli sürüb. Amma əfsuslar olsun ki, bir tərəfdən erməni lobbisinin təsiri, digər tərəfdən ayrı-ayrı parlament üzvlərinin firma maraqlarını müdafiə etməsi, onlardan ölkəmizə qarşı təzyiç vasitəsi kimi istifadə olunması bir görüntü yaradırdı ki, guya Qərb-Azərbaycan münasibətlərində hansısa soyuqlaşma var. Həmçinin təbii ki, burada Rusiya ilə bağlı olan məsələlərdən də söhbət gedir. Biz bəyan etmişik ki, hər bir ölkə ilə bərabər hüquqlu dostluğumuzu qururuq, heç bir koalisiyada iştirak etmirik. Bu gün Azərbaycanın Rusiya, İran, Gürcüstanla dostluq, qonşuluq münasibətləri var. Amma hər tərəfdən aranı qızıqdırmaq istəyənlər də var. Adıca Gürcüstandan qazla bağlı qeyri-real bəyanatların verilməsi sırf aranı qızıqdırmağa xidmət edirdi. Amma Azərbaycanda cənab prezidentin sədrliyi, xarici ölkələrdən gəlmiş nazirlərin iştirakı ilə keçirilən son tədbir bir daha göstərdi ki, Azərbaycan öz yoluna, öz xəttinə, siyasi sisteminə və öz siyasətinə sadıqdır.

- *Amma şübhə yoxdur ki, Rusiya bu situasiyadan məmnun deyil. Xüsusilə də təsir dairəsinə almaq istədiyi Azərbaycanda Qərbin layihələrinin reallaşmasına qıvcıqlı münasibəti olmamış deyil. Bu amil nəzərə alınır?*

- Vaxtilə bütün Qərb dövlətləri Rusiyaya qarşı koalisiya yaradanda biz Rusiyanın ərzaq təhlükəsizliyində çox yüksək səviyyədə rol oynadıq. Hansı ki, embarqolar qoyulmuşdu, heç nə verilmirdi, heç nə alınmırdı. Belə ola halda Azərbaycan öz dəstəyini göstərdi. Azərbaycan hər bir ölkə ilə bərabər hüquqlu münasibətlər qurur. Hansısa ölkə ilə münasibət quranda kimin

sə xoşuna gəlib-gəlməyəcəyini düşünür. Biz bu cür dövlətlərin taleyini görmüşük, hansısa dövlətin kendiri ilə quyaya düşənlərin kendirlərinin kəsilməsinin də şahidi olmuşuq.

- *Azərbaycan vaxtilə İranla bağlı sanksiyalarda da yer almadı. Amma İran*

lahlara nəzarətlə bağlı beynəlxalq müqavilənin pozulması faktı var. Həmçinin bu, Cənubi Qafqazda gərginliyin artmasına xidmət edir.

- *Bir sıra hallarda belə fikirlər səslənir ki, Bakı Qərbin hər hansı davranışına sərt reaksiya verdiyi halda, Rusiyanın Ermənistanı açıq*

Qərblə Azərbaycan arasında hansısa bir soyuqluq var.

- *Novruz ərafında əfv olacağı barədə xəbərlər intensivləşib. Bu arada Avropa təşkilatlarından Bakıya intensiv səfərlərin həyata keçirilməsi, İlqar Məmmədovla həbsxanada görüş keçirilməsi faktı əfv ümidlərini artırıb.*

kilat rolunu oynamağa çalışırlar. Sonradan da onlardan istifadə edirlər ki, "bax, biz dedik, sizi buraxdılar, yoxsa həbsdə qalacaqdınız". Onlar bu addımları qəsdən atırlar ki, əgər əfvə bağlı müraciətlər olubsa, bu adamlar azadlığa buraxılmasın və nəticədə məhbus məsələsindən Azərbaycanlara kömək edirlər.

olar. (gülür) İndi başlayacaqlar ki, Novruz bayramında filankəs çıxmalıdır, filankəs qalmalıdır. Mən istər o mətbuat orqanlarına, istər siyasi partiyalara müraciət edirəm ki, bu məsələlərə girişməsinlər, qarışmasınlar. Bununla daha çox problemlər yaradacaqlar, həm də yaradırlar, nəinki o insanlara kömək edirlər.

- *Siyavuş bəy, bu ay hökumət parlamentə hesabat verəcək. Parlament yenə də mövcud hökumətə etimad göstərəcəkmə?*

- 2015-ci ildə hökumət pis işləməyib. Bu da 2015-ci ilin

"Biz Qərblə küsülü

deyildik ki, barışa da"

Siyavuş Novruzov: "Əfv məsələsi ilə bağlı həm bizimkilərdə, həm də avropalılarda çox böyük günahlar var"

"Freedom House", "Human Rights Watch" təşkilatları elə ki eşidirlər Azərbaycanda əfv olacaq, dərhal ordan bir əmr göndərirlər ki, filankəslər azadlığa buraxılmalıdır"

Ermənistanı himayə etməkdə davam etdi. Rusiya isə Bakının jestinin qarşılığında Ermənistanla 200 milyonluq silah göndərdi...

- Bu yaxınlarda cənab prezidentin İrana yüksək səviyyədə həyata keçirilən səfəri, orada mühüm müqavilələrin imzalanması, gələcək əməkdaşlıqlarla bağlı razılaşmaların əldə olunmasının şahidi olduq. İrana qarşı da embarqo tətbiq olunanda, hətta ABŞ-İran münasibətlərinin olduqca kəskinləşən vaxtında Azərbaycan prezidenti bəyanat verdi ki, Azərbaycan ərəzindən İrana qarşı hər hansı müdaxilə ola bilməz. Biz öz tərəfimizdən səmimi münasibətimizi göstəririk. Digər məsələlər artıq onların səmimiyyətinə qalır. Hesab edirəm ki, Rusiyanın Ermənistanla silah verməsi ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri olan ölkə kimi münasibətinə həllinə deyil, Cənubi Qafqazda münasibətlərin daha da qızışmasına xidmət edir. Azərbaycan öz-özünü silah və hərbi texnika ilə ən yüksək səviyyədə təmin edir. Amma biz Yeltsin vaxtında da görmüşük ki, Ermənistanla 2 milyardlıq silah-sursat havayı göndərilmişdi. Yaxud Gürcüstan ərəzindəki hərbi bazalardakı texnika Ermənistan ərəzisinə daşındı. Düzdür, onlar bunu belə əsaslandırmağa çalışırlar ki, orda Rusiyanın hərbi bazası var və bu hərbi bazanın təchizat məsələləri var və s. Amma əslində mən hesab edirəm ki, burada si-

himayə etməsinə belə sakit reaksiya verir. Bu, Rusiya təhlükəsindən irəli gələn davranışdır, yoxsa ayrı səbəb var?

- Nə Rusiya mətbuatında, nə televiziyasında, nə ayrı-ayrı kanallarında Azərbaycanın daxili işlərinə qarşıma hallarının şahidi olmamışıq. Amma Qərbin müəyyən institutları gündə bir bəyanat verir.

- *Amma Azərbaycan torpaqlarını Qərb işğal etməyib...*

- Təbii ki, bu, var. Vaxtilə SSRİ qoşunlarının həm Xocalı soyqırımında iştirak, olmuşdu, həm də ermənilərin silah və texnika ilə təchizatında iştirakı olmuşdu. O, sovetlər birliyinə daxil olan bir ölkə idi. Amma bu gün müstəqil Rusiyadan Azərbaycana qarşı hər hansı bir ciddi təhdid görünür.

- *Azərbaycanın Qərblə bu qədər yaxınlaşmasına Kremlin sürprizi ola bilərmi?*

- Yox. Qərblə bundan qabaq bizim TANAP, TAP, Bakı-Ceyhan, Bakı-Supsa, Avropa ilə Şərqi birləşdirən dəmir yolu xətti layihələrimiz də olub. Bizim Avropa İttifaqı ilə həyata keçirdiyimiz iqtisadi əməkdaşlığımızın miqyası çox böyükdür. Biz 20 milyardlıq birgə layihə həyata keçirmişik. Yəni bu, həmişə olub, yenilik deyil. Sadəcə olaraq, bəzi institutların Azərbaycana qarşı qərəzli mövqeyi və bu mövqeyə qarşı Azərbaycanın QHT-ləri, siyasi partiyaları, parlament üzvlərinin münasibəti elə rəy yaradır ki, guya

"Bu gün Rusiyadan Azərbaycana qarşı hər hansı bir ciddi təhdid görünür"

Sizdəki məlumatlar nədən ibarətdir?

- Mən bir məsələni qeyd edirəm, əfv məsələsi ilə bağlı həm bizimkilərdə, həm də avropalılarda çox böyük günahlar var. Bu məsələlər öz həllini çoxdan tapa bilərdi. Əfvə bağlı kimsə müraciət edirsə, təbii ki, Əfv Komissiyası buna baxır və həll edir. Amma bunu istəməyənlər var. Bunu istəməyənlər ölkədəki bir sıra siyasi partiyalardır. Baxmayaraq ki, öz mətbuat orqanlarında onların şəkillərini dərc edir, əslində həmin məhbusların azadlığa çıxmasının bir nömrəli əleyhinədir. Çünki onlardan sui-istifadə edirlər. O cümlədən erməni lobbisi bu məsələdən ciddi şəkildə istifadə edir. "Freedom House", "Human Rights Watch" təşkilatları elə ki eşidirlər Azərbaycanda əfv olacaq, dərhal ordan bir əmr göndərirlər ki, filankəslər azadlığa buraxılmalıdır. Guya ki, göstəriş verməyə və hər hansı bir yuxarı təş-

baycana təzyiç vasitəsi kimi istifadə olunsun. Ona görə də bunu səsləndirmək lazım deyil. Xatirinizdədirsə, vaxtilə Ramil Səfərov məsələsi olanda bizim bir neçə parlament üzvü "Roma Papasından artıq katoliklik" etməyə başladı. Yəni gecə-gündüz Ramil Səfərovun şücaətlərindən danışmağa başladılar. Əslində özlərini reklam edirdilər, Ramil Səfərovu yox. Bununla da ona ciddi problem yaratdılar. Biz bir neçə il ərzində Azərbaycan prezidentinin apardığı siyasət nəticəsində Ramil Səfərovu ekstradisiya etdik, burada da əfv olundu. Hansı ki, bu hadisə ondan qabaq da ola bilərdi. Lakin bizimkilərin öz reklamını onun üzərində qurması nəticəsində o adamın azadlığı bir neçə il gecikdi. İndiki məsələlər də həmin situasiyanın təkrarıdır.

- *Deməli, bir aylıq sükut olsa, bu, işin faydasına olar?*

- Bəli, "sükut ayı" elan olubsa, vəziyyət daha yaxşı

hesabatdır. Azərbaycanda böyük layihələr həyata keçirilib, tikinti, quruculuq, abadiq işləri aparılıb, inkişaf olub, yeni iş yerləri açılıb.

- *Ola bilərmi ki, bəzi ekspertlərin dediyi kimi, parlament bu hesabatdan sonra baş naziri hörmət-izəzlə, ona təşəkkür etməklə yola salsın?*

- Hər dəfə bu barədə deyirlər. Deyək ki, İtaliyanın özündə parlamentin respublikadır, Silvia Berlusconi yaşının bu çağında nə qədər işlədi. Bu gün də yenə hakimiyyət uğrunda mübarizə aparır. Bu, yaşla bağlı deyil ki, insanın işgüzarlığından asılıdır. Bir də görürsən insanı yaşına görə hədəfə alırlar ki, bu yaşlıdır, deməli, getməlidir. Nəyə əsasən?

Əgər onun işində bir nöqsan, fəaliyyətində çatışmazlıq varsa, o halda insan azad oluna bilər. Biz gəncləri də gördük. Vaxtilə rəhmətlik Şevardnadze hakimiyyəti dövründə süni şəkildə özünün demokrat olduğunu nümayiş etdirməkdən ötrü komandada gəncləşdirmə apardı. Bir ildən sonra çevriliş oldu, onun özünü yola saldılar. Yeni elə şeylər var ki, bu, süni şəkildə yox, təbii şəkildə olmalıdır. Azərbaycanda yeni gənc nazirlər də təyin olunur, orta yaşlı nəslin nümayəndələri də var. İndi bir adamın atası yaşlanırsa, onu atalıqdan çıxarmalıdır? Təbii ki, yox. O insan yaşlaşsa da daha da müdrikləşir. İnsan yaşına görə yox, işinə görə dəyərləndirilir. Bu gün gedib Nazirlər Kabinetində, digər qurumlarda müşahidə apar-salar, görürlər ki, həmin o yaşlı nəslin nümayəndələri daha tez işə gəlir, daha gec işdən gedir.

- *Deməli, Artur Rəsi-zadənin komandası bu dəfə də etimad qazanacaq?*

- Təbii. Təbii...

□ **Elsad PAŞASOY**

**Müqavilə başa çatdı,
lap yaxşı, yenisini
imzalayın...**

Xalid KAZIMLI

Bir məşhur şair vardı (adını çəkməyəcəyəm, sağlığında xətirli-hörmətli olmuşuq, həm də qoy bu, ölkə ziyalıların ümumiləşdirilmiş obrazı olsun), əslində vicdanlı, dürüst bir adam idi, vaxtaşırı haqsızlığa qarşı səsinə ucaldırdı, amma bəzən susmağa məcbur olurdu.

Başqa məşhur yaradıcı ziyalılardan olduğu kimi, xalq da, müxalifət də ondan çox şey umurdu, onun az qala ictimai əsaslarla çalışan ombudsman olmasını istəyirdilər. İnsaf naminə, şair zaman-zaman bu funksiyanı icra etməyə çalışırdı, ancaq hər dəfə başanlı olurdu.

Bəzən bir çoxları onun qladiator kimi meydana atılıb mövcud iqtidarla savaşmasını istəyirdilər, haqsızlıqları da ima yamanlamasını, daima mübarizə aparmasını umurdular. O isə münasibətlər kəskinləşəndə, açıq düşmənçiliyə keçəndə geri çəkilir, susurdu, qılıncının dalı da, qabağı da kəsən iqtidar sahibləri ilə düşmən olurdu.

Onun tənqidçiləri deyirdilər: "Axı onun itiriləsi nəyi var, yaşlı adamdır, nüfuz sahibidir, ona nə edə bilərlər, sinninin bu çağında tubutürməyə salmayacaqlar ki. Niyə sona qəder getmir?"

Amma o məşhur və nüfuzlu ziyalının itirə biləcəyi şeylər vardı: övladlarının karyerası, işi, həyatı, istiqbalı.

Bir çox məqamlarda ziyalının dilini qısıq edən bu amillər idi. O, minnətdarlıq edib-ətməyəcəyi sual altında olan başqalarının hüquqlarını müdafiə edəcəyi halda öz övladlarının hüquqlarının tapdanacağından çəkinirdi. O istəmirdi ki, öz bəyanat və qərarları ilə övladlarına problem yaratsın, yaddaşlarda "pis ata", "pis baba" kimi qalsın.

Bir o deyil, minlərlə başqa ziyalı da var ki, sırf övladlarının xatirinə haqsızlığa qarşı səslərini ucalda bilmirlər. Onlar bilir ki, yüksək mənəb yiyələri onlara heç nə etməsələr də, övladlarına ziyan yetirə bilərlər, məsələn, işdən çıxararlar, işə götürməzlər, karyerasını baltalayarlar, adını qara siyahıya salarlar, hətta dolaşdırıb tutarlar.

Ölkədəki anormal durumu görə, anlayan, dürüst qiymətləndirən vicdanlı ziyalıların başı üzərində "övlad qayğısı" kimi bir "Domokl qılıncı" asılıb. O qılınc vaxtaşırı düşərək ziyalının başını, qolunu, barmağını yox, dilini kəsir.

Ancaq müşahidə etdiyi haqsızlığı, eybəcərliyi çəkinmədən dilə gətirən ziyalılar da var. Onlar azdır. Amma gün gəlir, içindən biri çıxır, dillənir, sözün düzünü deyir... və İntizar İsmayılı İTV-dən işdən çıxarırlar.

AzTV-nin sabiq sədri şair Məmməd İsmayıl AzTV-nin indiki sədri Arif Alişanovun barəsində tənqidi fikirlər səsləndirməyəydi, əlbəttə, onun 20 ildən artıq telejurnalistik təcrübəsi olan qızı İntizar İTV-dəki işindən uzaqlaşdırılmazdı.

Budur, İTV rəhbərliyi bu biabırçı fakta belə bir izahat verib: "İntizar Dinlərlə (İsmayıl) bağlanmış əmək müqaviləsinin müddəti başa çatdığından onun müqaviləsinə xitam verilib".

Təsədüfə baxın, ata AzTV rəhbərinin ünvanına tənqidi söz deyir, ertəsi gün onun qızının müqaviləsinin müddəti başa çatır.

Üstəlik, AzTV rəhbərinin paralel olaraq İTV-ni idarə etməsi barədə çoxdan yayılmış qənaət yenidən dövrüyyəyə girir və bu, İntizar İsmayılın işdən azad olunması ilə təsdiqlənir.

Biz çoxdandır bu ölkənin sakinləri və "müqavilə müddəti"nin nə vaxt, necə, hansı iradəylə "başla çatdığı"na dair yüzlərlə fakt görmüşük. Bu xüsusda ictimaiyyətə kəf gəlmək mümkün deyil.

Əvvəllər adamları yüz bir şantajla, hədə-qorxuyla "işdən öz ərizəsi ilə getmək" deyilən addıma sövq edirdilərsə, indi bir az "mədəniləşiblər", "müqavilə müddəti"ylə işləyirlər. O da lazımı gündə "başla çatır".

Nə işdirsə, ən istedadlı adamlar belə xoşagəlməz bir söz deyiblərsə, onların "başla çatın" müqaviləsi yenilənmir, adamlar işsiz qalırlar, işə götürənlər isə adını yazanda səhv buraxan diletantlarla müqavilə bağlayırlar.

Sonra da deyirlər ki, övlad ataya cavab deyil. Bu, sovet dövründə də yalandan başqa bir şey deyildi, indi də elədir. Atanın tənqidi sözünə görə övlad işdən çıxarılsa, demək, bu cılız qısqasçılıq ənənəsi hələ də yaşayır.

Bu, sirr deyil ki, bu hadisədən sonra çoxları Məmməd İsmayılın yerində olmaq istəmirdi. Söz yox, İntizar İsmayıl öz peşəsi üzrə iş tapacaq, amma bu hadisə qara ləkə kimi qalacaq.

Avropa bundan sonra Azərbaycanda sülh və sabitliyin olmasında maraqlı olacaq. Səbəb isə Qərbin Azərbaycana qoyduğu investisiyaların həcmnin artması və birgə enerji layihələrinin həyata keçirilməsidir. Əksər politoloqlar düşünür ki, Qərbin Azərbaycana, xüsusən də enerji sektoruna yatırımlar etməsinin təkcə iqtisadi yox, həm də siyasi faydaları var.

TANAP və TAP layihəsinin reallaşmasından sonra Azərbaycan demək olar ki, Qərbin və regionun əsas enerji dəhlizinə çevriləcək. Belə olan halda sözügedən layihələrə investisiya qoyan ölkələr Azərbaycanın təhlükəsizliyində, sabitliyində, ölkədə xaosun və vətəndaş müharibəsinin olmamasında maraqlı olacaqlar.

Politoloq Qabil Hüseynli "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Qərbin enerji layihələrində iştirakı həm də Azərbaycanın təhlükəsizliyinin qarantıdır: "İndiyədək Azərbaycanda neft və qaz layihələri işə düşüb və bunun üçün Qərbin iri neft şirkətləri, başda bp olmaqla, Azərbaycan iqtisadiyyatına, neft sektoruna 50 milyard dollardan çox sərmayə yatırıblar. Bu səbəbdən də bu sərmayə, Qərb şirkətlərinin burada enerji sektorunda cəmlənməsi bezi dövlətlərin Azərbaycana təzyiqini ya minimuma endirir, ya da tamamilə aradan qaldırır. İndi yeni qaz layihələri işə düşür. Çox güman ki, bu qaz layihəsinə Türkmənistan və İran da qoşula bilər. Çünki İran öz qazını Avropa bazarlarına çıxarmaqda xeyli maraqlıdır. Onun üçün də ən münasib yol Azərbaycan ərazisidir. Hələ sovet dövründə İrandan Sovet İttifaqına qaz göndərən boru məhz Azərbaycandan keçirdi. İndi o boru fəaliyyət göstərməyə tam sıradan çıxmıyıb. Onu yenidən təmir etməklə, əlavə vasitə xərcləmədən İran qazını birbaşa TANAP, TAP layihəsi ilə birləşdirmək olar".

Politoloqun sözlərinə görə, Qərb şirkətləri Azərbaycan qazına da yatırımlar edəcəklər: "Şahdəniz 1", "Şahdəniz 2" işə düşdükdən sonra Azərbaycan qazının Avropaya ötürülən hissəsi ildə 30 milyard kubmetrə çatacaq. Avropa bazarlarının bugünkü tələbatı isə təxminən 50 milyard kubmetrdir. Yerdə qalan 20 milyard kubmetri də İran və ya Türkmənistan qazi ilə təmin etmək olar. Bu mənada Azərbaycan bir tərəfdən enerji dəhlizinə, digər tərəfdən yükdaşımalara mərkəzinə çevrilir. Bunlar həm Azərbaycan üçün böyük gəlir mənbəyi, həm də təhlükəsizliyinin ciddi qarantıdır. Mən inanmıram ki, bp şirkətinin yatırıdığı sərmayələri təhlükə gözlədikdə, Amerika və İngiltərə bu məsələyə loyallıq münasibət göstərsin. Həyata keçirilən enerji layihələri həm də Azərbaycanın təhlükəsizliyinə təhdidləri arxa plana atır".

Qərbin Azərbaycana marağının artması nə vəd edir...

Qabil Hüseynli: "Həyata keçirilən enerji layihələri həm də ölkəmizin təhlükəsizliyinin qarantıdır"

Fəzail Ağamalı: "Biz enerji daşıyıcılarımızın Avropaya nəqlində maraqlı olmaqla bərabər, qonşu dövlətlərlə münasibətlərimizi də yüksək səviyyədə qurmaliyiq ki, sonra əl açib Avropaya yalvarmayaq"

Politoloq həmçinin Qərbin enerji maraqlarının demokratiya tələblərinə kölgə salmayacağına vurğuladı: "Qərb daxili şəraitdə öz maraqlarını və enerji layihələrinin təhlükəsizliyini təmin etdikdən sonra inanmıram ki, demokratiya tələblərindən vaz keçsin. Lakin hələ ki, gündəmdə olan ölkədəxili sabitlikdir. Mən güman edirəm ki hətta region ölkələrinin Azərbaycana təzyiqi olarsa belə, Qərb bu məsələdə biganə qalmayacaq. Bizə təhlükə ən çox Rusiyadan və onun əlaltısı olan Ermənistandan gözlənilir. Rusiya həmişə Ermənistanı bizim üzərimizə qışdırır. Heç kəs şübhə etmir ki, Ermənistan öz səsi ilə banlamır. Buna görə də əgər Azərbaycan üçün hər hansı təhlükə olarsa, Qərb mütləq Azərbaycanı müdafiə edəcək".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Neft Fondu üçün başibələli 2015-ci il

Qurum neftdən itirsə də, devalvasiyadan qazandı

Dövlət Neft Fondu üçün 2015-ci il heç də uğurlu il olmayıb. Qurumun 2015-ci ildə gəlir və xərcləri ilə bağlı hesabat bunu deməyə əsas verir. Belə ki, ötən il ərzində DNF-nin büdcə gəlirləri 7,7 milyard manat, büdcə xərcləri isə 9,2 milyard manat təşkil edib. Devalvasiya ilə bağlı isə fondun büdcədən-kənar gəliri 23 milyard artıb. İqtisadçı ekspertlər isə ötən il Dövlət Neft Fondu üçün heç də optimist qiymətləndirmir.

İqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycan Dövlət Neft Fondunun gəlirlərində neftin dünya bazarında qiymətinin aşağı düşməsi fonunda azalmalar müşahidə edilir: "Bu azalma bu il gözlənilən idi. Çünki DNF-nin gəlirləri neft satışından əldə edilən vəsaitlər hesabına formalaşır. Təbii ki, neftin qiyməti nə qədər ucuzlaşsın, Dövlət Neft Fondunun gəlirləri də o qədər azalmış olur. Bu qurumun illik gəlir sə-

viyyəsinə diqqət yetirsək, DNF-nin gəlirlərində ən ciddi artım 2012-ci ildə neftin bahalaşması ilə əlaqədar müşahidə edilməyə başladı. Sonrakı illərdə də artımlar müşahidə edilirdi. Amma 2014-cü ildən başlayaraq gəlirlərdə azalma müşahidə edildi, 2015-ci ildə də bu tendensiya davam etdi.

DNF-nin gəlirlərinin azalması eyni zamanda dövlət büdcəsinə transferlərin həcminin azalması deməkdir. Bu baxımdan dövlət büdcəsinə transferlərin

həcmində də azalmalar müşahidə edilməkdədir. Bu da eyni zamanda büdcə gəlirlərinin azalması deməkdir".

Son bir neçə ilin gəlirlərinə nəzər salan ekspert 2014-cü ildən sonra gəlirlərdə azalma tendensiyasının olduğunu bildirib: "Dövlət Neft Fondu əgər 2012-ci ildə büdcəyə 14,1 milyard dollar transfer edirdisə, 2014-cü ildə bu rəqəm 11,9 milyard dollara qədər azaldı, 2015-ci ildə isə manat ifadəsində transferlərin həcmi 8,1 milyard manat təşkil

edib. Manatın dollara olan məzənəsinə də nəzər salsaq, Dövlət Neft Fondundan büdcəyə ayrılmaların həcmində nə dərəcədə kəskin azalmaların olmasının şahidi olarıq".

V.Bayramovun sözlərinə görə, DNF-nin gəlirlərinin azalması həm də dövlət büdcəsinin xərclərinin azalması deməkdir: "2015-ci ildə Dövlət Neft Fondunun gəlirləri və xərcləri ilə bağlı məlumat onu göstərir ki, ötən il bu qurum üçün maliyyə baxımından heç də uğurlu il olmayıb. Bütün istiqamətlərdə, həm gəlirlərdə, həm xərclərdə, həm də transferlərdə azalmalar müşahidə olunub ki, bu da DNF-nin idarəetmədən əldə etdiyi vəsaitlərin az olması və neft satışından əldə etdiyi gəlirlərdən asılı olması anlamına gəlir".

Qeyd edək ki, hesabatda diqqət çəkən məqamlardan biri də odur ki, Neft Fondu manatın devalvasiyasından 23 milyard dollar qazanıb. DNF vəsaitlərini dollarla saxladığı üçün manatın məzənəsinin ucuzlaşması fondun gəlirlərini artırır.

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Avropa İttifaqının xarici siyasət və təhlükəsizlik məsələləri üzrə komissarı Federika Mogerini və Avropa Şurası Parlament Assambleyasının sədri Pedro Aqramunt eyni vaxtda Azərbaycana səfər etdilər. Azərbaycanda ən yüksək səviyyədə görüşlər keçirildi. Federika Mogerininin Bakıda insan haqları, demokratiya və Qarabağ məsələləri ilə bağlı söylədikləri xüsusilə diqqət çəkdi. Mogerini Azərbaycan hakimiyyəti ilə apardığı müzakirələrə işarə edərək vurğulayıb ki, apardığı müzakirələrin əsas mövzusu insan hüquqları ilə bağlıdır.

Yeni Azərbaycan hakimiyyəti enerji müzakirələri ilə siyasi məqamları ayırı müzakirə etməyi təklif etsə də, Qərb bu proseslərin bir-birindən ayrılmaz olduğunu bildirir. Azərbaycan hakimiyyəti qarşısında siyasi islahatlar, siyasi məhsus probleminin tam çözülməsi ilə bağlı tələblər hər ötən gün daha da artır. Eyni zamanda onun da altı cizilir ki, Azərbaycanla gələcək əməkdaşlıq da məhz hakimiyyət qarşısında qoyulan tələblərin yerinə yetirilməsindən asılıdır. Bundan savayı Mogerini Azərbaycanı Dünya Ticarət Təşkilatına üzv olmağa da çağırıb. Bu üzvlük isə Azərbaycana bir sıra mühüm islahatları reallaşdırmadan mümkün deyil.

Avropa Birliyinin və Avropa Şurasının Azərbaycanla bağlı siyasətində feallaşma açıq müşahidə edilməkdədir. Bəs bu feallaşmaya səbəb nədir?

Politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, Avropanın diqqətini çəkən təkə Azərbaycanın nefti və qazı deyil. Son vaxtlar Rusiyanın birtərəfli qaydada Ermənistanı sürətlə silahlandırması və Ermənistanı müasir silahlar göndərilməsi Avropa Birliyində, Qərbdə narahatlıq yaradır. Ona görə də Avropa Birliyi Azərbaycana və bütövlükdə

Cənubi Qafqaza diqqəti artırır. Bu bölgədə feallaşır: "Onlar haqlı olaraq hesab edirlər ki, Ermənistanla göndərilən silahlar Azərbaycanla yanaşı, NATO üzvü olan Türkiyəyə qarşı çevrilib. Rusiya faktoru Avropa Birliyini Azərbaycanla əlaqələri daha da sıxlaşdırmağa sövq edir. Avropa Birliyi başa düşür ki, nə qədər ki, Putin Rusiyada hakimiyyət başındadır, Rusiyayı heç cür öz məcrasına qaytarmaq olmayacaq. Ona görə də Azərbaycan kimi strateji əhəmiyyəti olan dövlətlə əməkdaşlığa gücləndirməyi qərarlaşıdır. Balanslaşdırılmış siyasət yürüdü və Qərblə əməkdaşlığa meyillənən Azərbaycanla münasibətlərin yenidən canlandırılmasına ehtiyac yaranıb. Doğrudur, Azərbaycan Avropa Birliyi ilə assosiativ üzvlüyə getməsə də Avropa Birliyi ilə əlaqələrini davam etdirir. Belə görünür ki, bu gedişlə gələcəkdə Azərbaycan qərblə siyasetini daha da artıracaq. Rusiyanın bundan narahat olduğunu söyləmək mümkündür. İranda da müəyyən narahatlıq hissələri var. Amma İran bu məsələyə müəyyən qədər loyallaşır. Çünki İran qazı da TANAP layihəsinə qoşula və Avropa bazarlarına çıxarıla bilər. Hazırda mü-

şahidə edilən odur ki, Azərbaycan Qərblə daha möhkəm münasibətlərə gedir".
Avropa Birliyi komissarının Azərbaycanın ərazilərinin Ermənistan tərəfindən işğal edildiyi və işğala son qoyulmasının vacibliyini bəyan etməsinə gəlincə, politoloq dedi ki, artıq ABŞ və AB Ermənistanı işğalçı ölkə kimi tanıyır və Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal etdiyini birmənalı qəbul edirlər. Lakin bu, məsələnin hamısı demək deyil: "Məsələnin bir cəhəti də ondan ibarətdir ki, Azərbaycanın strateji əhəmiyyətini daha çox başa düşməyə başlayıblar. Məsələn, Avropa Birliyinin xarici işlər komissarı Azərbaycan qazının Avropa bazarına TANAP layihəsi vasitəsilə çatdırılması ilə bağlı məşvərət şurasının ikinci iclasında çıxışında çox obyektiv fikirlər söylədi. Onun söylədiyi fikirlər içərisində həmçinin Dağlıq Qarabağ problemi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələləri də var idi. Azərbaycan prezidentinin çıxışında da həm Azərbaycan etibarlı bir tərəfdaş kimi təqdim etməklə yanaşı, Dağlıq Qarabağ probleminin həllinin zəruriliyini və bu məsələnin ermənilər tərəfindən necə pozulduğunu, Ermənistanın necə silahlandırıldığı diqqətə çatdırıldı".

"Turan" informasiya agentliyinin direktoru Mehman Əliyev bildirdi ki, Azərbaycana yanaşmada insan haqları və demokratiya məsələsi beynəlxalq aləmin gündəmindədir. Avropa Birliyinin bölgədə feallaşması həm də bununla bağlıdır: "Azərbaycan hakimiyyəti üzvləşdiyi problemləri yalnız maliyyə vasitəsilə çözməyə bilər. Avropa Birliyi də bunu çox gözəl başa düşür. Ona görə də hakimiyyətin illərdir həll etmədiyi demokratiya və insan haqları məsələsi bu gün gündəmə gətirilir və Azərbayca-

AB və AŞ-nin feallaşmasının sirri

Ekspertlər bunu Rusiya amili və demokratiya, islahat tələbi ilə əlaqələndirir

şahidə edilən odur ki, Azərbaycan Qərblə daha möhkəm münasibətlərə gedir".

Avropa Birliyi komissarının Azərbaycanın ərazilərinin Ermənistan tərəfindən işğal edildiyi və işğala son qoyulmasının vacibliyini bəyan etməsinə gəlincə, politoloq dedi ki, artıq ABŞ və AB Ermənistanı işğalçı ölkə kimi tanıyır və Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal etdiyini birmənalı qəbul edirlər. Lakin bu, məsələnin hamısı demək deyil: "Məsələnin bir cəhəti də ondan ibarətdir ki, Azərbaycanın strateji əhəmiyyətini daha çox başa düşməyə başlayıblar. Məsələn, Avropa Birliyinin xarici işlər komissarı Azərbaycan qazının Avropa bazarına TANAP layihəsi vasitəsilə çatdırılması ilə bağlı məşvərət şurasının ikinci iclasında çıxışında çox obyektiv fikirlər söylədi. Onun söylədiyi fikirlər içərisində həmçinin Dağlıq Qarabağ problemi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələləri də var idi. Azərbaycan prezidentinin çıxışında da həm Azərbaycan etibarlı bir tərəfdaş kimi təqdim etməklə yanaşı, Dağlıq Qarabağ probleminin həllinin zəruriliyini və bu məsələnin ermənilər tərəfindən necə pozulduğunu, Ermənistanın necə silahlandırıldığı diqqətə çatdırıldı".

"Turan" informasiya agentliyinin direktoru Mehman Əliyev bildirdi ki, Azərbaycana yanaşmada insan haqları və demokratiya məsələsi beynəlxalq aləmin gündəmindədir. Avropa Birliyinin bölgədə feallaşması həm də bununla bağlıdır: "Azərbaycan hakimiyyəti üzvləşdiyi problemləri yalnız maliyyə vasitəsilə çözməyə bilər. Avropa Birliyi də bunu çox gözəl başa düşür. Ona görə də hakimiyyətin illərdir həll etmədiyi demokratiya və insan haqları məsələsi bu gün gündəmə gətirilir və Azərbayca-

na iqtisadi yardıma birbaşa bağlanılır. Yeni Azərbaycana iqtisadi yardımın müqabilində siyasi öhdəliklərin icrası tələb edilir. Qərb bəyan edir ki, iqtisadi islahatlar gündəmədədir və siyasi islahatlar da buna paralel olaraq aparılmalıdır".

Hüquq müdafiəçisi Əvəz Həsənov isə hesab edir ki, AŞ və AB Azərbaycana gələn yeni reallıqla sıfırdan başlayırlar: "Qərb artıq dayanacaqsa Azərbaycanı tamamilə itirəcək. Bütün Avropa təşkilatları indi qədər Azərbaycanla bağlı etdikləri layihələri vətəndaş cəmiyyətinə münasibətdən sonra bir növ çətinliklə qarşıladılar. Bu baxımdan Azərbaycana gələn yeni reallıqlar üzərindən sıfırdan başlayırlar. Məncə, AŞ PA prezidenti və Avropa Birliyi komissarı ölkəyə bu əhval-ruhiyyədə gəlir. Qərb Azərbaycana gələrək ölkədəki demokratik proseslərə yenidən başlamaq istəyir. Artıq onlar bu münasibətlərdən sonra Azərbaycanda nəyisə yenidən planlaşdırmağın mümkünlüyünə baxacaqlar. Düşünürəm ki, bu səfərləri təftiş adlandırmaq olmaz. Bu səfərlərlə dialoqun başlandığını ehtimal etmək olar. Artıq ölkənin yeni reallığında yeni dialoqa start verilib. Əgər bu baş tutacaqsa, hökumətin münasibətləri də düzələcək. Əks halda, bu səfərlərin həm dövlət, həm də vətəndaş cəmiyyəti üçün ciddi bir uğur gətirəcəyini düşünmək olmaz. Artıq hər iki tərəfin başqa çıxış yolu da yoxdur. Hökumət bundan sonra münasibətləri gərginləşdirə bilməyəcək. Eyni zamanda qarşı tərəf də Azərbaycandan əl çəkməyəcək. Hökumət də bu münasibətlərə davam edəcəksə, Avropa ilə münasibətlərini itirib tam boşluğa düşə bilər. Hökumət daha praqmatik yol tutmalıdır".

□ E.SEYİDAĞA

AŞ PA sədri niyə müxalifətlə görüşmədi?

"Dəvət olsaydı, iştirak mümkün idi" ...

Avropa Şurasının Parlament Assambleyasının (AŞ PA) prezidenti Pedro Aqramuntun Azərbaycana səfəri çarçovunda ölkə müxalifəti ilə görüşməsi bir sıra suallar yaradıb. Qeyd edək ki, ötən il keçirilən parlament seçkiləri ərəfəsində ölkə müxalifəti AŞ PA təmsilçisi ilə görüşdən imtina etmişdi. Bu dəfə vəziyyət necədir, - yenə də müxalifət görüşü boykot edib, yoxsa ümumiyyətlə görüşə dəvət almayıblar? Müxalifət təmsilçiləri musavat.com-a bu barədə danışdı.

Ümid Partiyasının sədr müavini Taleh Əliyev bildirib ki, onlara bununla bağlı dəvət gəlməyib: "Bu səbəbdən bu görüşdə iştirak etmədik. Hesab edirəm ki, uzun illər Azərbaycanda belə bir ənənə formalaşmış ki, Avropadan, Amerikadan gələn diplomatlarla müxalifət liderlərinin görüşünün baş tutmamasını hakimiyyət bir qayda olaraq öncədən ya razılıq edir, ya da bununla bağlı öz arzusunı ifadə edir. Diplomatiya formada bunu qonaqların nəzərinə çatdırır, görüş baş tutmur. AŞ PA prezidentinin son görüşünə media təmsilçiləri və qeyri-hökumət təşkilatlarının rəhbərləri qatılıblar. Yəqin ki, AŞ PA prezidentinin müxalifətlə görüş istəyi olmayıb. Olsaydı, müxalifət partiyaları iştirak edərdi. Ölkənin, regionun problemlərini müzakirə etmək üçün görüşü vacib hesab edirəm. Avropa diplomatının dilindən ölkəmizlə bağlı siyasi fikirləri dinləmək maraqlı olardı. Ancaq bizləri dəvət etmədi".

KXCX sədrinin müavini Xəzər Teyyublu isə qeyd edib ki, müxalifət bu görüşü boykot etməyib: "Biz dəvət etməyiblər. Belə görüşlər mütləq prokolollaşdırılır və əvvəldən ssenari üzrə hazırlanır. Yəqin bu dəfə görüşdə müxalifətin iştirakı nəzərdə tutulmayıb. Ona görə AŞ PA rəsmisi bizimlə görüşməyib. Əgər bu təklif olarsa, görüş baş tutardı. Müxalifət partiyalarına müraciət olunmayıb. Bu kimi görüşlər çox önəmlidir. Hesab edirəm ki, müxalifətlə görüş nəzərdə tutulmalı idi. Görüşməyiblərsə, bu da onların öz işləridir".

Müsavat Partiyasının sədr müavini Elman Fətəh də bildirib ki, bu dəfə AŞ PA prezidenti hökumətə, media və vətəndaş cəmiyyəti ilə görüşüb: "Azərbaycan hökuməti onsuz da beynəlxalq təşkilatların və Qərb ölkələrinin Azərbaycana səfər edən diplomatlarına müxalifətlə görüşməmək şərtini qəti şəkildə qoyublar. Amma eyni zamanda onu da qeyd etmək lazımdır ki, AŞ PA sədrinin maruzəçi olduğu vaxtlarda da davranışları Azərbaycanda demokratiyanın inkişafına töhfə verən davranışlar olmayıb. Ən son seçkidən əvvəlki AŞ PA-nın seçkilərlə bağlı nümayəndə heyətindəki görüşdən müxalifət partiyaları onsuz da imtina etmişdilər. Onların Azərbaycanda demokratik seçki keçirilməsinə töhfə verəcək davranışları gözlənilmədiyi üçün müxalifət bu addımı atmışdı. İndiki halda, müxalifətə dəvət olmayıb. Dəvət olsaydı, iştirak olub-olmamasına dair izah vermək olardı".

□ RÖYA

İqtidar, yoxsa müxalifət daha ağır böhran yaşayır...

Rəqib düşərgələr bir-birlərini çarəsiz duruma düşməkdə ittiham edirlər

Hazırda ölkəmizin rəqib iki düşərgəsi-iqtidar və müxalifət bir-birlərini böhran yaşamaqda ittiham edirlər. Xüsusilə devalvasiyadan sonra bu fikirlər düşərgələr arasında daha çox səslənməyə başlayıb. Əsasən müxalifət iqtisadi böhranın fonunda iqtidarın çətin durumda olduğunu, daxildən böhran yaşadığını bildirir.

İqtidar cəbhəsi isə öz növbəsində qarşı tərəfi, yeni müxalif cəmənin pərakəndə şəkildə fəaliyyət göstərdiyini, ciddi xaos yaşadığını, günü-gündən zəiflədiyini deyir. Qarşılıqlı ittihamlar havada uçurur. Hansı tərəfin daha çox böhran yaşadığını demək olduqca çətindir. Çünki hakimiyyətin vəziyyətinin nə

qədər ağır olduğu son iki ayda özünü açıq şəkildə büruzə verdi. Müxalifətin daxilində isə uzun illərdir bu hal hökm sürür. Siyasi qurumlar arasındakı intriqalar, partiyalar daxilindəki parçalanmalar, son 23 ildəki seçkilərdə yaşanan uğursuzluqlar bu düşərgənin də vəziyyətinin ürəkaçan olmadığını göstəricisidir.

Politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, müxalifət iqtidara nisbətən daha ağır böhran yaşayır: "Dünyada gedən böhran prosesləri ölkəmizə də təsirsiz ötürmədi. Hakimiyyət orqanları müəyyən çətinliklərlə üzləşiblər. Amma iqtidar bu böhrandan çıxmaq üçün səmərəli yollar axtırır. Bir çox hallarda bu istiq-

mətdə müsbət addımlar atılır. Struktur islahatları həyata keçirir, idarəetməni daha çox dinamikleşdirir, rüşvət və korrupsiyanın qarşısını almaq üçün ASAN Xidmətin səlahiyyətlərini genişləndirir. Hazırda neft sektoruna diqqət daha çox artır. Bu da aqrar sektora ayrılan diqqətlə bağlıdır. İqtidar böhran vəziyyətini aradan qaldırmaq üçün çox ciddi addımlar atır. Çalışır ki, böhran vəziyyəti ortadan qalxsın. Amma müxalifət böhranlı vəziyyətdən çıxmaq üçün zənnimcə, ciddi addımlar atmır. Müxalifətin siyasi inteqrasiya məsələsi baş tutmur. Xalqla təmas qurmaq, xalqın içərilərinə getmək məsələsi də alınmır. Müxalifətin təbliğatı ümumi

şablon sözlərdən ibarətdir. Dərinliyə gedib, hakimiyyətə qarşı konseptual çıxışlar edə bilmirlər. Təbliğatları da bərhad vəziyyətdədir. Ona görə də hakimiyyətin böhrandan çıxmaq üçün atdığı addımlar daha çox diqqət çəkir".

Q.Hüseynli düşünür ki, iqtidar böhrandan daha tez çıxacaq: "Çünkü iqtidar "kadr bankı" yaradır, kadr siyasətində gəncləşməyə meyillənir, bir sözlə, idarəetmənin səmərəli olması üçün lazımı addımları atır. Bu nöqteyi-nəzərdən hakimiyyət qısa zamanda vəziyyəti düzələcək və öz reytingini neftin qiymətinin yüksək olduğu vaxtlar kimi qaldıracaq. Müxalifətdaxili problemlər bir

çoklu ayrı-ayrı şəxslərin ölkəyə gəlme ambisiyaları ilə yaranır. Şəxslərə münasibətlərin qaydada olmaması müxalifətin effektiv siyasət aparmasına mane olur. Xüsusilə vahid şəkildə birləşməyə, xalqın gözündə əvvəlki reytingi bərpa etməyə ciddi maneələr yaradır. Mü-

xalifət bu mənfileri çox gözəl anlayır. Amma atdığı addımlar hələ ki müxalifətdaxili güc mərkəzlərinin yaradılmasına gətirib çıxarmayıb. Yaxın gələcəkdə belə bir güc mərkəzinin yaradılacağını söyləmək çətinidir".

□ Cavanşir ABBASLI

Mırtmilyonerlərin protokolları

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Guya hansısa beynəlxalq qurum dünyada multimilyonerlərin sayını hesablayıb, Azərbaycan və Monqolustan da hərəsi 400, 500 faizlik artımla qabaq cərgələrdən birində yer tutmuşdur. Monqollarla işim yox, ancaq Azərbaycan haqda belə uydurma yazan jurnalistin niyə əli qurumur? Axı o multimilyonerlərimizi necə hesablayıblar? Kimdir onlar? Bəlkə söhbət nazirlərdən, rəislərdən, deputatlardan gedir? Onlar bizneslə məşğul ola bilməz. O zaman kimdir bu sirli milyonçular? 5 nəfər qanuni milyonerimizin adını çəkmək mümkün deyil.

İndi yadıma düşdü, bir tanışım vardı, "multimilyoner" sözünü belə deyirdi: "mırtmilyoner". Neçə dəfə izah elədim yanlış deyirsən, hətta lügət, kitab-dəftər tapıb sözün düzgün yazılışını gözüne soxdum, ancaq xeyri olmadı ki, olmadı. Adam təkidlə dirəşmişdi, deyirdi mırtmilyoner olmalıdır, bu kitablarda səhv yazıblar. Açıqı, o cür məğlubiyyətdən sonra mən də tərəddüdlə yanaşıram, nə biləsən... Bəlkə elə adam haqlı idi?

O cümlədən hakimiyyət sabitlikdən, zəhmətkeşlərin YAP ətrafında sıx birləşməsindən danışmağı sevir. Öz statistikaları isə bunu inkar edir. Örnək üçün, srağagün polis nazirinin sözcüsü Ehsan müəllim açıqlama verib, deyir 2015-ci ildə inzibati xətalara yol verənlər haqda 2 milyon 600 min protokol yazılmışdır. Görün büdcəni nəyin hesabına doldurmaq cəhdidir...

Eyni zamanda bu rəqəmin yetərincə böyük olmasına şübhə edənlər varsa, Azərbaycan əhalisinin sayını yadlarına salsınlar. Bizdə son statistikaya (2015, oktyabr) görə adam sayı 9 milyon 666 min nəfərdir. Bunun da hardasa 2 milyon 200 min nəfərə yaxını uşaqlardır. Uşaqlara, o cümlədən əlillərə və başqa müəyyən sosial qruplara inzibati xətalər məcəlləsinin tətbiq edilmədiyini nəzərə alsaq, yerdə qalır hardasa 6 milyon adam. Belə çıxır yetkin azərbaycanlıların azı üçdə biri qaydaları pozubdur. Loru dillə desək, polis hər 3 nəfərdən 1-nə cərimə yazıbdır!

Deməli, yolu keçə bilməyən, ictimai yerdə özünü apara bilməyən bir millət var, polis də onu düzəltmək üçün canını qoyur. Əks halda, bu statistika nədir? Bəs hanı bizim milli mentalitetimiz, dovğa vedrəsini başına çəkəndə biğləri yaş olan ağsaqqallarımız, elçiliyə gedəndə yeddi qat tumanı başına keçirən və milli dolmanı muğam üstündə buta dodaqlarından içəri ötürən ağbirçəklərimiz? Hanı böyüyə hörmət, kiçiyə rəğbət, polisə rüşvət, prokurora nemət, müəllimə bir kiloət? (Axırıncıları qafiyə üçün yazdım, çox da fikir eləməyin). Millət düzgündürsə, bu qədər protokol hardan çıxır? Millət özünü düzgün apara bilmirsə, pişik hanı?

Hələ qədim dövrdə Sokrat demişdir ki, haqqında iki milyon altı yüz min protokol yazılan millət özünü apara bilmir, mütləq güclü liderə, dahi rəhbərə ehtiyacı vardır. Əgər deməyibse də demiş olsun. Yalan çıxsa, yalana görə mənə protokol yazılrsa, cəriməni Qarabağa Xalq Yardım Komitəsinin hesabına keçirməyə söz verirəm.

Burada bir texniki detal da var: 2,6 milyon protokolu 365 gündə yazmaq üçün azı bir-iki milyon nəfər də polis lazımdır. Belə çıxır, uca millətimiz hazırda iki hissəyə bölünmüşdür. Bir hissəsi qaydaları pozur, o biri hissəsi protokol yazır. Təxminən güneyli-quzeyli Azərbaycan kimi bir şey yaranmışdır və protokol burada Araz çayının rolunu oynayır.

Bəlkə də elə bu çətinliyi həll etmək üçün son vaxtlar yol polisində elektron protokol yazmaq qabiliyyəti olan maşınlar alınıb verilmişdir. Yəni burada milləti düzəltmək işlərini robot, proqram yerinə yetirəcəkdir. Maşın gedə-gedə kamerasıyla ora-bura baxacaq, kəmərlə taxmayan, keçiddən keçməyən, təkərini qaraldan, nə bilim, kolluğa "çiş" eləyən vətəndaşlarımızı virtual olaraq cərimələyəcəkdir, bir neçə gün sonra cərimə kağızı kamali-ədəblə sənə gətiriləcəkdir.

İqtidarın Qərblə münasibətlərdə "siyasi çevrilişi"

Son aylar Azərbaycan hakimiyyətinin Qərblə münasibətlərində nəzərəcərpacaq dərəcədə istiləmə və hərəkətlilik müşahidə olunmaqdadır. Bakıda TAP və TANAP layihəsinə dair mühüm tədbirdə Qərbin Azərbaycana tam dəstək verməsi, ABŞ Dövlət Departament rəsmisinin, AŞ PA prezidentinin və Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsinin səfərləri iqtidarın Qərblə münasibətlərdə yeni bir səhifə açdığını, sürətli və effektiv maneələri etdiyini göstərir.

Xəbər verdiyimiz kimi, bir neçə həftədir ki, Amerika və Azərbaycan nümayəndələri mütəmadi olaraq Vaşinqtonda görüşlər keçirir. Məlumatda iddia olunur ki, Vaşinqton həbsdə olan siyasi məhbusların azad olunmasını, o cümlədən Milli Demokratiya və Amerika Respublikaçılar institutlarının Bakıda fəaliyyətinin bərpa edilməsini istəyir. Azərbaycan isə qondarma Qarabağ rejiminə maddi dəstəyin dayandırılmasına, bəzi anti-Azərbaycan dairələrin Amerikada fəaliyyətini durdurmağa, iqtidara qarşı hazırlanmış "Azərbaycan Demokratiya Aktı" sanksiya layihəsinin gündəmdən çıxarılmasına çalışır.

***

Sanksiya layihəsinin həmmüəllifi kimi tanınan konqresmen Kristofer Smit "Turan"ın Vaşinqton müxbiri ilə söhbətində maraqlı açıqlamalar verib. K.Smit deyib ki, Bakıda iki dəfə prezident İlham Əliyevlə görüşüb və ümid edir ki, dövlət başçısının martın sonunda nüvə sammitində iştirakı zamanı da onunla görüşəcək. Konqresmen deyib ki, ABŞ Azərbaycanın və onun hökumətinin yaxın dostu olmaq istəyir: "Dostlar bir-birinə imkan verməməlidir ki, insan hüquqları pozulsun. Yüzə yaxın siyasi məhbus olduğu halda, sadəcə, səhifəni çevirmək olmaz".

Helsinki Komissiyasının rəhbəri və "Azərbaycan Demokratiya Aktı"nın müəlliflərindən olan Smit deyib ki, "qanun layihəsi ilə Azərbaycan iqtidarını inandırmağa çalışırıq ki, jurnalistlərə və müxalifətlərə qarşı repressiyalar yaxşı yol deyil".

Kristofer Smit daha bir maraqlı məlumat açıqlayıb. O deyib ki, ATƏT-ə sədrlik edən Almaniyaya xarici işlər naziri Frank-Valter Ştaynmayerə siyasi məhbusların azadlığa buraxılmasına yardımçı olmağa çağırışına cavab gəlib. Frank-Valter Ştaynmayerin cavab məktubunda bildirilib ki, Münhen konfransında prezident İlham Əliyevlə görüşü olub və o, Azərbaycana qarşıdakı səfəri barədə prezidentə məlumat verib. "Biz Azərbay-

Dustaqlar həbsdən, sanksiya Konqresdəki müzakirədən çıxır

"Azərbaycan Demokratiya Aktı"nın müəlliflərindən olan konqresmen Kristofer Smit Vaşinqtonda prezident İlham Əliyevlə görüşəcək; Bakıda səfərdə olan ABŞ və Avropa rəsmilərinin təmaslarından sonra siyasi məhbuslar məsələsinin mart ayının sonunadək həll olunacağına ümidlər artıb; AŞ PA sədri: "Azərbaycan dönüş mərhələsindədir"

***

canı KİV azadlığına hörmətlə yanaşmağa çağırırıq və ümid edirik ki, bu məsələni həll edəcəyik" deyərək, ATƏT sədrinin cavab məktubunda deyilir. Xatırladaq ki, "Azərbaycan Demokratiya Aktı" ötən ilin sonlarında Helsinki Komissiyası tərəfindən təqdim edilib və Azərbaycandan olan yüksək vəzifəli rəsmi şəxslərə ABŞ-a viza verilməməsinə nəzərdə tutur.

Diplomatik mənbələr iddia edir ki, iqtidar ABŞ-la bir çox mühüm məsələlərdə anlaşmaq ərəfəsindədir. Bu, Azərbaycan hakimiyyətinə qarşı Vaşinqtonun sərt mövqə sərgiləməsi tərəfdarlarının narahatlığında da özünü göstərir. Makkeyn İnstitutunun Demokratiya və İnsan Haqları üzrə baş direktoru Devid Kramerin ABŞ-ın Bakıdakı səfiri Robert Sekutani hakimiyyətə loyallıq münasibətinə görə sərt tənqid etməsi buna misal ola bilər.

Vaşinqtonda müzakirələrdən sızan son bilgilərə görə, konqresmen Smitin prezidentlə görüşəcəyi barədə açıqlaması sanksiya layihəsinin də gündəmdən çıxarılacağını göstərir. Təsədüfi deyil ki, Smit layihənin nə vaxt müzakirə ediləcəyi barədə bir kəlmə də danışmayıb.

Avropadan gəlmiş rəsmilərlə bağlı qapılar arxasında görüşdə əsas müzakirə mövzusu siyasi baxışlarına görə həbsdə olan şəxslərin azad edilməsi olub. Ştanmayerin cavab məktubundakı optimizmdən də aydın görünür ki, Qərblə münasibətlərdə əsas engələ çevrilmiş siyasi məhbuslar məsələsi mart ayının sonunadək həll olunacaq.

AŞ PA sədri Pedro Aqramuntun Azərbaycana iki günlük səfərinin yekunları ilə bağlı mətbuat konfransında dedikləri də diqqət çəkir. "Mən inanıram ki, Azərbaycan dönüş mərhələsindədir və bu, ölkənin Avropa və Avropa Şurası ilə münasibətini yaxşılaşdırmasına imkan verəcək. Mənim yüksək səviyyədə apardığım danışıqlar Azərbaycanda dəyişiklikləri hiss etməyə imkan verdi". Pedro Aqramunt "mən yüksək vəzifəli həmsöhbətlərimlə qanunun ailiyi və insan hüquqları mövzusunda səmimi və açıq müzakirələrdən ruhlandım. Bu məsələləri yerli jurnalistlər, QHT təmsilçiləri, hüquqşünaslar və bəzi səfirlərlə görüşlərimdə də qaldırdım. Yerli vətəndaş cəmiyyətinin üzvləşdiyi problemləri, QHT-lər haqqında qanunver-

ci məhdudiyyətləri açıq müzakirə etmək imkanlarım oldu. Hər görüşdə qaldırılan əsas məsələlərdən biri Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin qərarlarının tətbiqi və icrasının vacibliyinə dair məsələ idi. Bunlar əsasən həbsdə olan şəxslər, xüsusilə İlqar Məmmədovla bağlı məsələlərdir. Səfərim zamanı həbsxanada onunla görüşdüm. Apardığım söhbətlərdən belə məlum olur ki, bu, çox həssas mövzudur, ancaq o da məlumdur ki, bu məsələnin həlli fərdi qaydada olmamalıdır, bütün hüquqi prosese şamil edilməlidir. Bununla əlaqədar mənə bildirilənlər ki, Azərbaycan hakimiyyəti Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasının səmərəli tətbiqi üçün Avropa Şurasının baş katibi ilə 52-ci maddə çərçivəsində əməkdaşlıq edəcək və AŞ baş katibinin səlahiyyətli nümayəndə heyəti görüş təyin ediləcək. Bütün bunlar yaxşı başlanğıcdır və mən ümid edirəm ki, bu, tezliklə irəliləməyə imkan verəcək".

Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Federika Mogerini hakimiyyətlə apardığı müzakirələrə işarə edərək vurğulayıb ki, əsas mövzu insan hüquqları ilə bağlıdır.

□ "Yeni Müsavat"

"Qırmızı xətt"lər yaxınlığında əsəb savaşı

Martin 7-də Türkiyənin Konya əyalətində Azərbaycan və Türkiyə hərbi-hava qüvvələrinin "TURAZ Şahini-2016" adlı birgə təlimləri keçiriləcək. Bu barədə haqqin.az Türkiyə HHQ-nin saytına istinadən xəbər yayıb. Məlumatla görə, bu, Azərbaycan pilotlarının xaricdə qatıldığı ilk hərbi təlim olacaq.

Martin 26-dək davam edəcək təlimlərdə "MİQ-29" qırıcıları, "F-16"lar, "Su-25" hücum təy-yarələri, "Mİ-17" vertolyotları, terminator iştirak edəcək. Azərbaycanın təlimlərdə 6 hərbi təy-yarə ilə təmsil olunacağı gözlənilir.

Qeyd edək ki, Azərbaycanla Türkiyə arasında son samanlar dəfələri birgə hərbi təlimlər keçirilib - istər lokal olsun, istərsə də geniş miqyaslı, istər Azərbaycanda (Qarabağ münaqişəsi zonası yaxınlığında, Naxçıvanda - Ermənistanla sərhəddə) olsun, istərsə də qardaş ölkə ərazisində. Bundan əlavə, iki ölkənin hərbi rəhbərləri geniş tərkibdə vaxtaşırı qarşılıqlı səfərlər ediblər və ələməkdədirlər.

Ancaq budəfəki ortaq təlimlər ilk dəfə olaraq həm Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin kəskinləşdiyi və şimal qonşumuzun Ermənistanda öz hərbi mövcudluğunu gücləndirdiyi dövrə təsadüf etməsi ilə, həm də bu təlimlərin Türkiyənin

Bakıdan Kremli qıcıqlandıracaq qərar - seçim yaxında

Azərbaycan Türkiyə ilə birgə hərbi təlimlərə başlayır; "Su 24" insidentindən sonra ilk olacaq bu təlimlərə Kremlin hansı reaksiya verəcəyi bəlli olmasa da, Moskvanın Ankaraya qarşı sərt ritorikasından Bakıya da pay düşür...

özündə keçirilməsi ilə diqqət çəkir. Bir sıra rusiyalı analitiklər isə Bakının Ankara ilə daha sıx

yaxınlaşmasına Moskvanın qıvcıqlı yanaşacağını proqnoz edirlər.

dınca deyib: "Azərbaycan burada hədəf deyil - əgər əlbəttə ki, o, konfliktde Türkiyə tərəfdə ol-

Məsələn, prezident Vladimir Putinin öz azərbaycanlı həmkarı İlham Əliyevə son telefon zənglərini şərh edən tanınmış rusiyalı siyasi analitik Andrey Piontkovski Azərbaycan mediasına bugünlərdə verdiyi açıqlamada demişdi ki, danışıqlar zamanı Kremlin başçısı azərbaycanlı həmkarını Türkiyəyə qarşı addımlar atmağa təhrik etməyə çalışıb.

Oxşar fikri başqa bir rusiyalı politoloq Anatoli Baranov ortaya qoyub. Rusiyanın Ermənistanə yeni partiya silahlar verməsini ən əvvəl Kremlin Ankara ilə münasibətlərinin gərginləşməsi ilə əlaqələndirən analitik ar-

mayacaqsa. Hər halda, Azərbaycana müdaxilə üçün (əgər belə bir məram varsa) bu həcmdə və keyfiyyətdə silahlar açıq-aşkar yetərli deyil".

Ancaq bununla belə, o, ehtiyat elədiyini bildirib ki, Bakı Rusiya-Türkiyə münaqişəsinə cəlb oluna bilər. "Rusiya ilə Türkiyənin ortaq sərhədi yoxdur və ona görə də konflikt gec-tez qapanacaq. Amma Azərbaycanın münaqişəyə cəlb olunması ona gətirir ki, respublikanın ərazisi Rusiya və Türkiyə üçün döyüş meydanına çevrilə bilər" - qeyd edib analitik.

Putin-Əliyev telefon danışıqlarının intensivləşməsinə

geosiyasi oxundan danışılmağa başlayıb. Başqa sözlə, Azərbaycan hökuməti şimal qonşumuzla balans maksimum şəkildə qorumağa səy edir.

Ancaq o da var ki, Rusiya bizə nə qədər mühüm qonşu olsa da, bu ölkə Türkiyə qədər Azərbaycan üçün strateji önəm kəsb etmir. Ən azı ona görə ki, Dağlıq Qarabağ, erməni işğalı məsələsində Ankara və Moskvanın mövqeləri bir-birinə diametral ziddiyyət təşkil edir və üstəlik, Türkiyə milli təhlükəsizliyimizin vəzəqçilməz qaranlıdırsa, Rusiya bəlli səbəbdən faktiki, antiqarantlıdır.

Bu üzədən ən kritik məqamda Azərbaycanın özünün 1 nömrəli təbii müttəfiqini Rusiyanın ayağına verəcəyi istisnadır. Necə ki, Ermənistan öz əsas müttəfiqinin - Rusiyanın qədrini bilir. Azərbaycan-Türkiyə ortaq təlimləri bu kontekstdə Moskvaya aydın bir mesajdır ki, o, Bakıdan mümkün olmayanı tələb etməsin. Yaxud belə tələbdə bulanmazdan öncə Qarabağ məsələsində ədalətli və konstruktiv mövqə tutaraq işğalçı Ermənistanə təzyiqlə ehsin. Bu da ki, gözlənilir.

"Putinlə danışıqlar zamanı Azərbaycan prezidenti yəqin ki, olduqca nəzakətli olub. Ancaq fikrimcə, Əliyev öz həmsöhbətinə həm də onu anladığı ki, Moskvanın nazına uyğun hərəkət edib qardaş ölkə ilə münasibətləri korlamaq fikrində deyil". Bu fikri də rusiyalı ekspert Piontkovski söyləmişdi.

Yeni "qırmızı xətt"lər məsələsi. Bu xətlər etrafında əsəb savaşı davam edir...

□ **Analitik xidmət**

"NATO Rusiya ilə qarşıdurmaya hazırdır"

NATO-ya daxil olan Şərqi Avropa dövlətləri, alyansdan onların ölkələrindəki hərbi kontingentin qalma müddətini uzatmağı istəyirlər. Digər tərəfdən isə onlar NATO-nun Brüsseldəki mənzil-qərgahından gələ biləcək formal siyasi qərarı gözləmədən, həmin hərbi hissələrə Rusiyanın müdaxiləsinə qarşı çevik reaksiya göstərmək hüququnun verilməsinə çağırırlar.

Bu barədə "The Washington Post" qəzeti yazıb. Bildirilib ki, iyul ayında NATO-nun Varşavada keçirilən sammitində Baltik ölkələri alyansdan xahiş edəcəklər ki, onlar bu ölkələrdə kifayət qədər güclü hərbi birləşmələrin saxlanması barədə qətiyyətli bəyanat səsləndirsinlər. Latviyanın xarici işlər naziri Edqar Rinkeviç məsələ ilə əlaqədar deyib: "NATO qoşunları Baltik ölkələrində lazımi qədər çox qalmalıdır, çünki bizim elə bir qonşumuz var ki... Latviya alyansın ona qarşı münasibətini çox yüksək qiymətləndirir, lakin buna baxmayaraq, NATO Pribaltikadakı ağır silahların və həmçinin də tankların sayını artırmalıdır".

Bu çağırışlar NATO-nun Mərkəzi və Şərqi Avropada hərbi kontingentinin sayının artırıl-

Şərqi Avropa ölkələrinin NATO-ya çağırışının arxasında dayanan plan

ması barədə qərarından sonra səslənib. Bundan başqa, ABŞ-ın büdcə layihəsində Rusiya ilə sərhəddə yerləşən ölkələrdə hərbi təlimlərə ayrılan xərclər dörd dəfə artıraraq, 3.4 milyard dollara çatdırılıb.

ABŞ Konqresində çıxış edən NATO-nun Avropadakı silahlı qüvvələrinin komandanı general Filip Bridlav bildirib ki, Rusiya ABŞ və onun avropalı müttəfiqləri üçün təhlükədir. Bridlav deyib: "Rusiyanın Krımı ilhaq etməsi və Ukraynanın şərqində separatçıları dəstəkləməsi, digər yandan isə rusların NATO sərhədləri yaxınlığında təxribatçı hərəkətləri Rusiyanın bizim düşmənimiz olmağa qərar verdiyini göstərir".

Azad Demokratlar Partiyasının sədri Sülhəddin Əkbər hesab edir ki, Şərqi Avropa dövlətlərinin NATO-ya çağırışı NATO-nun çevik qüvvələrinin Baltikyanı, Şərqi Avropa ölkələrində yerləşdirilməsinə, mövcud hərbi kontingentin artırılmasına hazırlıqdır. Rusiyanın Ukrayna ərazilərini ələ ke-

Sülhəddin Əkbər

çirməsindən sonra ABŞ, NATO bu ölkələrdə möhkəmlənmək qərarındadırlar: "Gürcüstanın Cənubi Osetiya və Abxaziya bölgələrinin Rusiya tərəfindən işğal və ilhaq olunması signal idi. Lakin bu signala nə ABŞ, nə NATO, nə də Avropa Birliyi adekvat cavab verə bilmədi. Bunun da nəticəsində Rusiyanın aqressiv hərbi genişlənmə siyasəti davam elədi və 2014-cü ildə Ukraynaya çatdı. Krım işğal edildi, sonra isə

Donbasa hərbi təcavüz oldu. O zaman artıq ABŞ və Qərb ayıldı. Anladılar ki, Putin Rusiyanı durdurulmadan onların regionda, dünyada apardığı siyasət nəticəsiz qalacaq. Ukrayna məsələsi həm Avropa Birliyi, həm ABŞ, həm NATO üçün həlledici məsələdir. Ona görə ki, Qərb Ukraynayı yeni Avropa təhlükəsizlik sisteminin məhəng daşı hesab edir. Yeni imperiya siyasəti aparən Rusiya üçün isə Ukrayna imperiyanın

tarixi kökü hesab edilir. Rus imperiyası məhz Kiyevdən doğub. Ukrayna varsa yeni imperiya var, Ukrayna yoxdursa, yeni Rus imperiyası da yoxdur. O baxımdan Ukraynada Rusiyanın hərəkətlə keçməsi ABŞ-da, NATO-nu da ayıldı. 2014-cü ildə Krımın işğalından sonra Üçtərəfli Komissiya Putin hakimiyyətinin durdurulmasında qərar hesab edilə bilər. Buna iki illik hazırlıq tələb olunurdu. Bu iki illik hazırlıq 2016-cı ildə başa çatır. Bu iki illik hazırlığın tərkib hissələrindən biri də Şərqi Avropa ölkələrində NATO hərbi kontingentinin saxlanması və sayının artırılmasıdır".

S.Əkbərin sözlərinə görə, Rusiyanı durdurmaq artıq NATO və ABŞ üçün başlıca strateji hədəfdir. Mərkəzi və Şərqi Avropada NATO-nun hərbi iştirakını artırmaq, silahları modernləşdirmək planı bu hədəfə çatmaq üçündür. ABŞ-la NATO ciddi bir hazırlıq planı həyata keçirir. Bu hazırlıq planının komponentlərindən biri NATO-nun çevik reaksiya qüvvələrinin yaradılmasıdır: "Bu qüvvələr 60 min nəfərin üzərində olacaq. Artıq bu qüvvələrin 3 min döyüşə hazır vəziyyətə gətirilib. NATO-nun çevik qüvvələrinin əsasən 6 ölkədə yerləşdirilməsi nəzərdə tutulub. Üç Baltikyanı ölkədə-Litva, Latviya və Estoniyada. Digər üç ölkə isə Polşa, Macarıstan və Xorvatiyadır. Bu ölkələrin hər birində operativ qarargah yaradılması nəzərdə tutulur. Çevik qüvvələrin əsas qarargahı isə Polşada olacaq. Bu qüvvələr 48 saat ərzində döyüşə hazır olacaq qüvvələrdir və

xüsusi əməliyyatlar apara biləcək qüvvələr olacaqlar.

Bundan əlavə, NATO hazırda adıçəkilən ölkələrdə məhdud səviyyədə kontingent yerləşdirib. Eyni zamanda həmin ölkələrin hava məkanı da NATO tərəfindən qorunur. İndi sual ondan ibarətdir ki, NATO bu ölkələrdə daimi əsasda, böyük hərbi kontingent yaratmaq qərarı verəcək yoxsa yox. Bu ölkələrin, xüsusən də Polşanın və üç Baltikyanı ölkənin əsas istəyi ondan ibarətdir ki, bu ölkələrdə daimi əsaslı böyük miqyasda hərbi kontingent saxlansın. Bu da 1997-ci ildə NATO ilə Rusiya arasında imzalanmış sənədə ziddir. O sənədə əsasən bir briqadadan artıq qüvvə saxlaya bilməzlər. Amma mənə elə gəlir ki, həmin ölkələrdə NATO bir neçə briqada saxlaya bilər. Bu da ilk dövrdə beş minlik qüvvə deməkdir. Bu ölkələrin hər birində bir briqada saxlansa, bu, 6 briqada-30 minlik qüvvə deməkdir. Hansı ki, bunlar artıq hazırdır. Gələcəkdə isə böhran, münaqişə yaranarsa, xarici hərbi müdaxilə olarsa, bu qüvvələrin sayı iki dəfə artırılıb hər ölkədə 10 minə, ümumilikdə 60 minə çatdırıla bilər. Qeyd olunan ölkələrin NATO-ya müraciəti də bütün bu addımların atılmasına hazırlıqdır".

Ekspert sonda onu da dedi ki, NATO-nun Avropadakı silahlı qüvvələrinin komandanı general Filip Bridlavın ABŞ Konqresində çıxışı onu göstərir ki, artıq NATO Rusiya ilə qarşıdurmaya hazırdır. Önümüzdəki bir ildə ABŞ-la NATO-nun bir tərəfdə, digər tərəfdə isə Rusiyanın olduğu qarşıdurmanın daha sərt xarakter alacağını gözləyə bilirik.

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Bir neçə gün öncə Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Hadı Rəcəbli əhaliyə ünvanlı sosial yardımların əvəzində qoyun verilməsini təklif edib. H. Rəcəbli bu yolla insanların əməyə cəlb edilməsinin mümkünlüyünü bildirib: "Bizdə kənd yerlərində bir ailə orta hesabla 130 manat ünvanlı yardım alır. Bu 2 aylıq bir qoyunun puludur. Yardımlı, Gədəbəy kimi dağ rayonlarında yaşayan ailələrə 5 ayın pulunun əvəzində biri erkək olmaq şərti ilə, 5 qoyun verilir və nəzarət olunur ki, ailə o qoyunlardan bala alana qədər heyvanları kəsməsin. Bu yolla ələ baxımlılığın qarşısını almaq, insanları istehsalata yönəltmək mümkündür".

Xatırladaq ki, bir müddət öncə də deputat Aqil Abbas etiraz aksiyalarında iştirak edən adamlara xitabən soğan ekərək dolanışqlarını təmin etməyi məsləhət görmüşdü.

Deputat Fazil Mustafa "Yeni Müsavat"a açıqlamasında hər iki təklifdə pis mənə olmasa da, insanlarda müəyyən dəyərdə qıcığ yarada biləcəyini dedi: "Biz bu məsələlərdə daha həssas davranmalıyıq ki, əhalinin bugünkü vəziyyətində bu ifadələr işlənməsin. Bəlkə hər iki sözdə müəyyən qədər həqiqət var. İnsanların müəyyən dərəcədə vəziyyətini yüngülləşdirmək üçün addımlar atılmalıdır. Amma bu formada ifadələr əhalidə müəyyən qıcıqlar yarada bilər. Ona görə də daha fərqli bir üslubda həqiqətləri söyləmək yerində olar. Amma burada da müəyyən maraqlı məqamlar var. Bilirəm ki, burada ancaq xoş niyyətlə deyilmiş fikirlərdir. Təsərrüfatın inkişafı, kənd təsərrüfatının dirçəlməsi, müəyyən problemlərin həllənməsi üçün belə bir fikir işlənilə bilər".

Deputat Hadı Rəcəblinin fikirlərinə münasibət bildirən həmkarı **Vahid Əhmədov** sion.az-a açıqlamasında qeyd edib ki, hazırda Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiə Nazirliyi tərəfindən qalmaqla doğuran təkliflə bağlı pilot layihələr hazırlanır. Deputatın sözlərinə görə, beynəlxalq maliyyə qurumları ilə birlikdə Göyçayda pilot layihə həyata keçirilib: "Ünvanlı sosial yardım alanlardan kimə sahibkarlıqla, digəri heyvandarlıqla məşğul olmaq istəyir. Onlara bu yardım göstərilir. Əgər razılıq verirsə, onlara belə köməklik göstərilir. Bu layihə digər regionlarda da həyata keçiriləcək. Hazırda bu məsələ gündəmdədir. Konkret olaraq hər kəsə qoyun verilməsi doğru yanaşma deyil. Bu forma nəzərdə tutulmayıb".

V.Əhmədov hesab edir ki, yeni layihədə məqsəd ələbaxımlılığı aradan qaldırmaq, iş yerlərinin yaradılmasıdır: "İnsanların fərdi təsərrüfat sahəsini yaratmasına köməklik göstərən belə pilot layihələrin olması çox müsbət addımdır".

Hadı Rəcəblinin qoyun təklifi

Fazil Mustafa: "Bu formada ifadələr əhalidə müəyyən qıcıqlar yarada bilər"

Maraqlıdır, doğrudan da qoyun saxlamaqla və ya soğan ekəklə bir ailə dolanışığını təmin edə bilirmi?

İqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov sosial yardımların

Vahid Əhmədov: "Konkret olaraq hər kəsə qoyun verilməsi doğru yanaşma deyil"

uzunmüddətli verilməsinin əhalidə pis vərdiş yaratdığını bildirdi: "Dünya praktikasında da qəbul olunub ki, ünvanlı sosial yardımlar, işsizliyə görə verilən müavinətlər uzunmü-

dətli dövrdə verildə əhalidə mənfi vərdişlərin formalaşmasına səbəb olur. Bu məşğulluğun, birliyin aşağı düşməsinə və dövlətin sosial yükünün artmasına səbəb olur. Bu baxımdan da müxtəlif ölkələr fərqli praktikalar həyata keçirir. Burada əsas məqsəd də məşğulluğun təmin edilməsi ilə bağlıdır. Burada dövlətin əsas siyasəti ünvanlı sosial yardımların verilməsinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi deyil, uzunmüddətli dövr üçün məşğulluğun təmin edilməsi olmalıdır. İnsanların əmək şəraiti yaxşılaşdırılmalı, orta aylıq gəlirlər artırılmalıdır. Azərbaycan əvvəlki dövrlərdə BMT-yə görə orta gəlirli ölkələr sıyahısına düşsə də, hazırkı məzənnə ilə az gəlirli ölkə hesab olunur. Əhəlinin müəyyən bir qisminə gəlirlər ehtiyac meyarının səviyyəsindən də aşağıdır. Bu baxımdan da dövlət məcburi sosial yardım siyasəti həyata

keçirib. Bunun isə əhatəsinin geniş olması ölkədə yoxsulluq səviyyəsinin yüksək, gəlirlərin isə aşağı olmasına dəlalət verən bir faktordur".

Ekspert bildirdi ki, dövlət paralel olaraq əhəlinin məşğulluğunun təmin edilməsi, xüsusilə də kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı yanaşma ortaya qoymalıdır: "Bu gün 160 manat sosial yardım verilir. Yeni qaydalarla nəzərə alsaq ki, bu sosial yardım iki il müddətinə verilir. Bu da 4 min manata yaxın vəsait edir. Eyni zamanda ölkə prezidentinin verdiyi fərmanla sosial yardımların da məbləğində 10 faiz artım olub. Burada da təxminən 4000-4500 manat vəsaitdən söhbət gedir. Hökumət ailələrlə, vətəndaşlarla fərdi söhbət apararaq bu vəsaiti birdəfəlik ödəməklə hansısa biznesin, təsərrüfatın qurulmasına onlara kömək ola bilər".

Günel MANAFLI

Məmurların gəlir deklarasiyası məsələsi yenidən aktuallaşır

Ekspertlər bildirirlər ki, bu qayda tətbiq olunmayana qədər islahatlar, o cümlədən maliyyə amnistiyasının tətbiqi də mümkün deyil...

Bir neçə gün əvvəl dövlət başçısı İlham Əliyevin fərmanı ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) idarəetmə forması dəyişib, şirkət prezidentinin səlahiyyətləri məhdudlaşdırılıb. "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin Nizamnaməsi"ndə dəyişikliklərdə maraqlı məqam isə SOCAR-da vəzifəli şəxslərin qohumları ilə bağlanan əqdərlə nəzarət forması sortlaşdırılıb.

Bundan sonra SOCAR-ın şurasının üzvləri, habelə komitələrinin və şirkətin strukturuna daxil olan qurumların rəhbərləri özlərinin birbaşa və ya dolayısı ilə iştirak etdiyi hüquqi şəxslərin, habelə qohumlarının (ərinin (arvadının), valideynlərinin, o cümlədən ərinin (arvadının) valideynlərinin, babalarının və nənələrinin, övladlarının, övladlığa götürülərini və ya götürülərini, qardaşlarının və bacılarının) bağlanmış əqdə münasibətdə aidiyyəti şəxs qismində çıxış etmələri, həmçinin həmin əqdə əlaqədar öz maraqlarının xüsusiyyətləri (onun yaranması, həcmi və s.) barədə məlumatı şirkətin şurasına yazılı şəkildə təqdim etməlidirlər.

Ekspertlər bu məsələyə diqqət çəkərək bildirirlər ki, memurların gəlir deklarasiyası məsələsi yenidən gündəmə gələ bilər. Ekspert Rəşad Həsənov

məsələ ilə bağlı musavat.com-a bildirib ki, "Gəlir deklarasiyası haqqında" Qanunun qəbul edilməsi və bu qərarın sonrakı dövrdə necə icra edilməsi kimi məsələlər var: "Qərar qəbul edənlərin özləri də zamanında qeyri-rəsmi yollarla kifayət qədər gəlir əldə ediblər. Bu proses bu gün də davam edir. Eyni zamanda bu qərarın sabah icra edəcək insanlarla da oxşar situasiyadadır. Onların da qeyri-rəsmi gəlirləri, dövlət vəsaitlərinin mənimlənməsi, korrupsiya, rüşvət, qeyri-qanuni olmaq şərti ilə bizneslə məşğul olmaq və bu kimi hallardan əldə etdiyi kifayət qədər gəlirlər vardır. Və bu qərarın qəbul edilməsini əngəlləyən əsas amillərdən biri budur. Digər məsələ isə hökumətin şəffaflığına və hesabatlılığına ciddi ehtiyac yaranıb. Amma digər bir məsələ odur ki, Azərbaycanda bir maliyyə am-

nistiyasının həyata keçirilməsinə ehtiyac var. Amma düşünürəm ki, bu gün bu məsələləri təmin edəcək, bu prosesləri kurasıya edəcək bir siyasi iradə var. Bu, olmadığı üçün də gəlir deklarasiyası məsələsi daimi olaraq Azərbaycan gündəmindən çıxarılan, kölgədə qalan bir problemdir".

Ekspert Vüqar Bayramov isə qeyd edib ki, Azərbaycan da vəzifəli şəxslərin gəlir deklarasiyasının müəyyən edilməsi ilə bağlı qanun var, amma təəssüf ki, qanun işləmir: "Əslində vəzifəli şəxslər öz gəlirlərini deklarasiya etməlidirlər.

Azərbaycan Avropada yeganə ölkədir ki, vəzifəli şəxslər gəlirlərini bəyan etmirlər. Amma bu, vacibdir. Bununla bağlı ölkə prezidentinin 2013-cü ildə fərmanı, göstərişi də olmuşdu. Buna uyğun olaraq gəlirlərin deklarasiyası barədə mexanizmin işlənilməsi hazırlanmasında ehtiyac var. Gəlirlər deklarasiya olunmayınca, növbəti islahatlar, o cümlədən maliyyə amnistiyasının tətbiqi də mümkün deyil. Çünki bütün bunlar gəlirlərin deklarasiyasını tələb edir. Bütün hallarda prosesin sürətləndirilməsinə ehtiyac var. İlk növbədə vəzi-

fəli şəxslərin, ikinci növbədə isə ölkə vətəndaşlarının gəlirlərinin deklarasiyasının həyata keçirilməsinə ehtiyac var. Gəlirlərin deklarasiyası korrupsiyaya qarşı mübarizədə üsullardan biridir. Təbii ki, gəlirlər deklarasiya olunmalıdır ki, şəffaf şəkildə vəsaitlərin izlənməsi həyata keçirilsin. Korrupsiyaya qarşı mübarizə aparıla bilsin".

Ekspert Natiq Cəfəri isə bildirib ki, memurların gəlir deklarasiyasının qəbul olunması haqqında qərar çoxdan var: "Sadəcə, Azərbaycanda təəssüf ki, bu qərar işləmir. Dövlət qurumlarında çalışanlar, memurlar öz gəlir deklarasiyalarını təqdim etməlidirlər. Bununla bağlı qərar çoxdan verilib. Sadəcə, bu qərarın işlək bir hala gətirilməsi mexanizmləri hazırlanmalıdır. Ən yaxşı yollarından biri ictimai nəzarətdir. İndi ümid etmək olar ki, bundan sonra dövlət büdcəsindən maliyyələşən memurlar özləri və ailələri haqqında gəlir deklarasiyalarını təqdim edəcəklər, bu məsələ ictimailəşəcək. Hətta bu, Rusiyada çox kəskin qoyulub. Artıq üç ildir bütün memurlar gəlir deklarasiyalarını hər il təqdim edirlər".

Qeyd edək ki, Azərbaycanda 2005-ci ildə "Gəlir deklarasiyası haqqında" Qanun Milli Məclisdə qəbul edilib. Həmin qanuna görə, vəzifəli şəxslər ildə bir dəfə öz gəlirləri barədə məlumat verməlidirlər və vergi ödəməlidirlər. Qanunun qəbulundan sonra prezident bəyannamə formasının hazırlanması ilə bağlı Nazirlər Kabinetinə üç ay vaxt verib. Amma bu müddətin bitməsindən aylar keçsə də, bu qurum

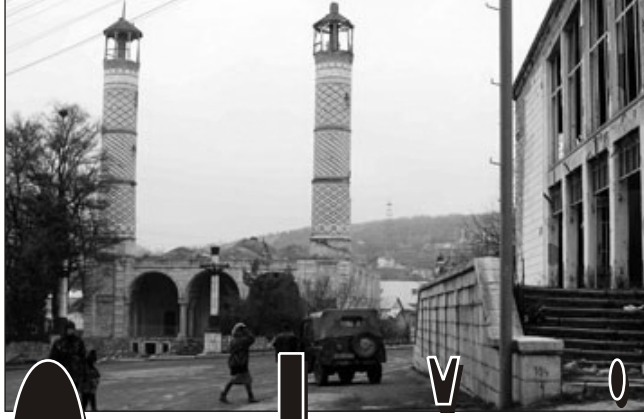
həmin formanı hazırlayıb ortalağa çıxarmayıb. Qanunun tətbiq edilməməsinə də bəyannamə formasının hazır olmaması ilə izah edirlər.

Ekspertlər bildirirlər ki, sözügedən qanunun tətbiq edilməməsi yüz milyonlarla manatın dövlət büdcəsindən kənarında memurlarda qalmasına səbəb olur. Azərbaycanda gizli iqtisadiyyatın, qeyri-legal gəlirlərin yüksək səviyyədə olması memurları gəlirlərini deklarasiya etməkdən çəkindirir. Ona görə ki, memurların əksəriyyətinin malik olduqları sərvət və ya əmlakın dəyəri onların aldığı əmək haqqı ilə mütənasib deyil. Belə bir vəziyyət isə ölkədə korrupsiya səviyyəsinin yüksəlməsinə gətirib çıxarır. Azərbaycanda dünyada gəlirlərin deklarasiya edilmədiyini nadir ölkələrdəndir. Gəlirlər deklarasiya edilmədiyindən, pul dövriyyəsinə daxil olan vəsaitlərin həcmi tam olaraq proqnozlaşdırmaq mümkün deyil. Bundan başqa, qeyri-rəsmi yolla əldə edilən vəsaitlər deklarasiya edilmədiyindən, asanlıqla dövriyyəyə daxil olur. Deklarasiya sisteminin olmaması qanunların necə və ya hansı yollarla əldə edildiyini müəyyən etməyə imkan vermir. Ekspertlərin fikrincə, gəlirlərin deklarasiya edilməməsi çirklə pulların izlənməsini çətinləşdirir. Bu, həmçinin rəsmi qanunlarla əldə edildiyini müəyyən etməyə imkan vermir. Əldə edilən vəsaitlərin də hansı istiqamətlərə xərclənməsinə nəzarət zəif təşkil edilib.

RÖYA

Onunla bu il Türkiyədə Xocalı tədbirlərini başa vurub geri dönərkən, fevralın 26-sında təsadüfən rastlaşdıq. İstanbulun Kadıköyündəki alış-veriş mərkəzində baş tutan ilk təmasda türk olmadığını anladım. Millətini soruşanda erməni olduğunu dedi və "fürsətdir" deyib onu söhbətə çəkməyə çalışdım.

və Qarabağdan olan 170 uşağın böyrək, prostatını əməliyyat yolu ilə çıxarıb və Avropa, ABŞ-a satıb. Erməni jurnalist Avtor Vahram isə yazıb ki, artıq Ermənistan əhalinin sayı 2 milyondan azdır. O qeyd edib ki, Dağlıq Qarabağdan qaçan ermənilər ölmək istəmədiklərini bildirir. "Qarabağda insanlara casus damğası vurmaq çox asandır. Əgər kimsə nəyəsə etiraz edərsə, onu asanlıqla Azərbaycanın

boğulur. Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində isə tamamilə sərt mühit mövcuddur. Orada kimsə öz iradəsini ifadə etməsinə heç bir halda imkan verilmir".

AŞ PA-nın qış sessiyasında Azərbaycan torpaqlarının işğalını təsdiqləyən qətnaməyə səs verənlərdən biri də Türkiyənin AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin üzvü, milliyətçə erməni Markar Yesayan oldu. Bu kimi

rinin də səslərini eşidə bilərik".

Bu prosesdə icmaların da rolundan yararlanmaq lazımdır. Düzdür, 2010-cu ildə Azərbaycan və erməni icmalarının görüşləri ilə bağlı təşəbbüslər olmuşdu. O zaman Azərbaycanın və Ermənistanın Rusiyadakı səfirlərinin təşəbbüsü ilə Şuşa və Xankəndində icma təmsilçiləri arasında görüşlər keçirildi. Lakin sonradan Ermənistan bu görüşlərin də qarşısını aldı və

Qarabağın işğalını və Xocalı soyqırımını pisləyən ermənilər

Təcavüzkar Ermənistanla qarşı ən təsirli təbliğat vasitəsi elə obyektiv mövqeli ermənilərin öz əli ilə ola bilər...

Arzuni Erzurumluoğludur haqqında bəhs etdiyim adam. Ata-babası vaxtilə Ərzurumdan Kayseriyə, oradan da İstanbula - Kadıköyə köç edib. Deyir, ailəsi Türkiyəyə bağlıdır, başqa yer tanımır. "Mən türk məktəbində təhsil aldım, 20 aylıq əsgərliyimi 1969-cu ildə burada - Edremiddə çəkdim. Türkiyə bizimçün Vətən, torpaq deməkdir, hər şeyimizlə bura bağlıyıq". Arzuni indiyə qədər Ermənistanı ayaq basmayıb. Səbəbini soruşduqda bir az da qəzəbli şəkildə "istəmədim" deyir.

Türkiyədən isə heç bir pislik görmədiyini bildirir. Bu gün Türkiyədə 70 min erməni yaşayır. Etiraf edir ki, erməni olduğu üçün kimsə ona qarşı ayrı-seçkilik etmir: "Türk qardaşlarımıza münasibət necədirsə, mənə də elədir. Burada, Kadıköydə erməni çoxdur. Amma Türkiyə vətəndaşdır, normal işləyir, yaşayırlar".

Ermənilərin Türkiyəyə qarşı "soyqırım" iddialarına münasibətini soruşuram. Deyir: "Zamanında bir sıxıntı olub, keçib. Onları unudtum getdi, mən indiyə baxıram". 1-1,5 milyon erməninin guya qətlə yetirildiyi barədə iddialara isə inanmır: "Şişirdirlər. Bu tərəf də, o tərəf də qarşılıqlı şəkildə nələrsə edib, lakin mən indi onun hesabını verə bilmərəm. 100 il əvvəlki davadan mən necə danışım, gözümlə görmədim ki. Onu bilirəm ki, babalarım əsrlərdir burada yaşayır, erməni olduqları üçün onlara qarşı heç bir pislik olmayıb. 68 yaşındayam, mən bir pislik görməmişəm".

Ermənistanla Türkiyənin barışmasının tərəfdarıdır: "Hamı barışır, Amerika ilə İran da barışdı. Düşmənçilikdən bir şey çıxmaz". Ermənistanın Türkiyəyə qarşı da ərazi iddiası ilə çıxış etməsinə gəldikdə, A.Erzurumluoğlu "boş verin, bunlar hamısı boş xəyallardır" deyir. Ermənistanın on illərdə Azərbaycan torpaqlarını işğalda saxlamasına münasibətini soruşuram. "Qarabağın işğalından xəbərim var. Amma mən onları (Ermənistanı) qəbul etmirəm, tanımıram, mən Türkiyə Cümhuriyyətini tanıyıram. İstəməyəm ki, kimsə başqasının torpağını işğal etsin. İstəyirəm ki, hər kəs öz torpağına, öz haqqına sahib çıxsın" - söyləyir. Əlavə edir ki, Ermənistan və Azərbaycana səfər seçimi qarşısında qalsa, Azərbaycanı seçərdi.

Erməni həmsöhbətim Ermənistanın törətdiyi Xocalı soyqırımından da xəbərdardır. O dəhşətləri xatırladıqca başını bulayır: "Orada baş verənlər insanlıq deyil, barbarlıqdır" - deyir. Ardınca isə ayağa qalxıb "İnşallah, münasibətlər düzələr, ölkələrimiz barışar, bu pisliklərə son qoyulur" - söyləyib ayrılır.

***
Bu, bir sadə erməninin "Böyük Ermənistan" iddialarına, işğalçılıq siyasətinə mümkün etirazıdır. Ehtiyatlılığı da anlaşılandır. İddialara görə, Türkiyə er-

mənisi, jurnalist Hrant Dink məhəz Ermənistanın iddialarına qarşı çıxdığına görə ermənilərin əli ilə aradan götürülüb. Təbii ki, digər ermənilərə dərs olmaq üçün.

Azərbaycan dövləti və ictimai-siyasi təşkilatları daim erməni yalanlarının ifşası, Ermənistanın işğalçı siyasəti ilə bağlı həqiqətləri dünyaya yayır. Ancaq Azərbaycan həqiqətləri hansısa bir qeyri-azərbaycanlı tərəfindən deyiləndə bu, daha effektiv olur. Necə ki, 2013-cü ildə Moldova ombudsmanı Aureliya Qriqoriu İrəvanda keçirilən beynəlxalq konfransda Ermənistanı Azərbaycan torpaqlarını işğal etməkdə və Xocalıda azərbaycanlılara qarşı soyqırım törətməkdə günahlandırmışdı və bu, erməni təbliğatını alt-üst edən bir çıxış oldu. Bu prosesdə ermənilərin özlərinin ədalətli mövqedən çıxış etməsi, onların erməni lobbisinin və Sərkisyan rejiminin yalanlarını ifşa etməsi isə daha böyük səs-küyə səbəb ola bilər.

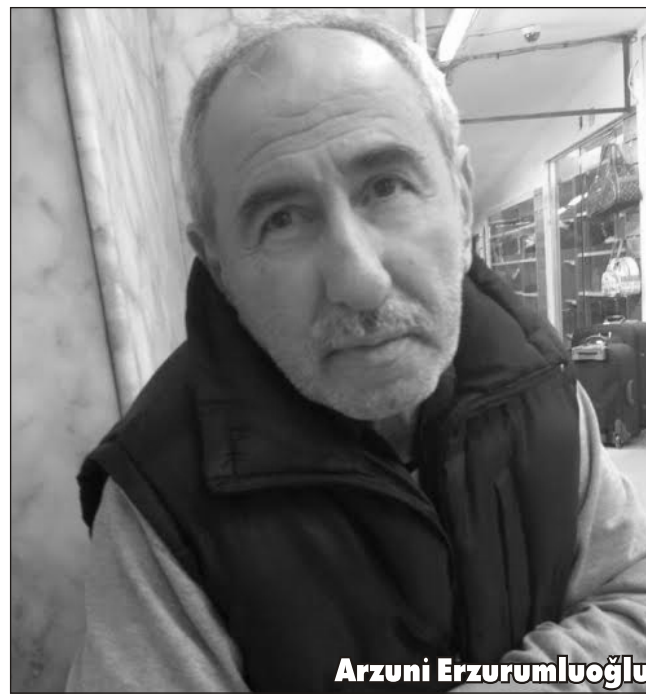
Bəzi ekspertlər hesab edir ki, Azərbaycanın haqlı mövqeyinin müdafiə olunması prosesində Bakı ermənilərini də qoşmaq lazımdır. Axı biz vaxtaşırı Ermənistanla bir türkün yaşamadığı halda, paytaxtımızda 30 min erməninin yaşadığını deyirik. Elə isə nədən onları publika qarşısına çıxarmayaq, onların "biz burada rahat yaşayırıq, Qarabağ erməniləri də heç nədən qorxmasın, Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul etsin" mesajlarını yaymayaq? Hətta Bakı ermənilərini birleşdirən bir QHT-nin yaradılması da müzakirə mövzusu ola bilər.

QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının sədri Azay Quliyev bunu mümkün sayır: "Əgər Bakıda yaşayan ermənilər ictimai birlik yaratmaq istərsə, qısa müddətdə qeydiyyatla alınar və dövlət himayəsində ola bilər. Mən şura adından tam zəmanət verirəm ki, dövlət onlara istənilən dəstəyi verməyə hazırdır və verəcək. Yeter ki, onlar təşkilatlınsınlar və sülh prosesinə, işğalın aradan qaldırılmasına işinə öz töhfələrini versinlər. Belə bir birlik prosesin irəli getməsinə yardımçı olar, sülhyaratma prosesində əli ilə aradan götürülüb. Təbii ki, digər ermənilərə dərs olmaq üçün".

A.Quliyev Qarabağ ermənilərinin yaratdıqları QHT-lərin maliyyələşdirilməsini də mümkün sayır. Bir şərtlə ki, onlar Azərbaycan dövlətinə tabe olduqlarını rəsmiləşdirsinlər: "Azərbaycan dövləti Qarabağ ermənilərinin istənilən müraciətinə cavab verməyə hazırdır. QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurası olaraq biz deyə bilərik ki, orda bizim qanunvericiliklə QHT-lər yaradılmadı üçün biz onların legitimliyini qəbul etmirik. Amma əgər vətəndaş qrupları hər hansı formada bizə müraciət etsə, yaxud bizim QHT-lər vasitəsilə əməkdaşlıq təklif etsələr, şura böyük məmnuniyyətlə onlara dəstək verməyə hazırdır. Bu da sülhyaratma, yaxud etimadyaratma missiyasına əlavə töhfə olar. Munaqişənin həll olunması təkəz Azərbaycanın strateji maraqlarının təmin olunması demək deyil, həm Qarabağ ermənilərinin istibdadından qurtulması deməkdir".

2015-ci ilin sentyabrında Azərbaycan keçən Ermənistan "Milli Azadlıq Hərəkatı" təşkilatının rəhbəri Vaan Martirosyan indiyədək Bakıda ailəsinə ilə sərbəst yaşayır, hətta şəhər gəzintisinə çıxır. Bu, sadəcə məsələ deyil. Ermənilər düşünməlidir ki, Ermənistanla bir nəfər türk yaşamadıq halda, Vaan Azərbaycan paytaxtında sərbəst yaşayır. Deməli, işğala son verilməsi onların xilasına aparar.

Elə bugünlərdə Fransada qondarma "erməni soyqırımı" barədə arxiv materiallarını araşdıran türk araşdırmaçı Əli Rzaoğlu Xocalı faciəsi ilə bağlı maraqlı faktları açıqlayıb. Məlum olub ki, Kanadada yaşayan erməni əsilli Stardyan Xocalıdan

Arzuni Erzurumluoğlu

agenti elan edib həbs edə bilərlər. Sanki bu ərazilər bilərəkdən boşaldılır. Amma bununun Azərbaycanın xeyrinə olduğunu da dərk etmirlər". Bu faktlar əsas verir ki, Azərbaycan işğal zonasında yaşayan erməni vətəndaşlarının da məsələsini beynəlxalq təşkilatların masasına çıxarsın.

Azərbaycan XİN-in mətbuat katibi Hikmət Hacıyev bu mövzunu daim diqqətdə saxladıqlarını deyir. Diplomat Qarabağdakı erməni xalqını çıxış yolları aramağa çağırır: "Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin yürütdüyü siyasət nəticədə etibarilə erməni xalqını keçmişin əsirinə və qurbanına çevirib. Ermənistanın öz içərisində gedən proseslər və ölkədəki sosial, iqtisadi və demografik vəziyyətin gərginləşməsinə bilavasitə munaqişə ilə bağlayan səslər Ermənistanın içərisində heç də az deyil. Hətta Ermənistanın bu vəziyyətdən çıxışının məhz Azərbaycan və digər qonşu dövlətlərlə normal əməkdaşlıqda görən ermənilər də kifayət qədərdir. Sadəcə, hərbi diktatura rejiminin mövcud olduğu ölkədə o səslər

faktların artması isə erməni yalanlarının alt-üst edilməsi baxımından çox faydalıdır. Milli Məclisin sədr müavini Bahar Muradova deyir ki, biz belə hallarda özlərimdə cəsarət tapıb ədalətli mövqelər sərgiləyən erməniləri stimullaşdırmalı, onları alqışlamalıyıq: "Ermənistanın öz içərisindən işğal faktına vətəndaş etirazlarının təşkilinə çalışmaq lazımdır. Biz gedib başqa ölkələrin nümayəndələrini öz həqiqətlərimizə inandırmaq məsələnin həllinə cəlb etmək istəyirik, ermənilərin özləri bu prosesin içərisində olsa, görün bu, nə qədər effektiv və faydalı olar".

B.Muradova Bakıda yaşayan ermənilərin də bu prosesdə iştirakını faydalı sayır: "Yəqin ki, onların Ermənistanla, ya Qarabağda yaşayan qohumları da var, qoy onlara müraciət etsinlər, desinlər sizi yanlış yola yönəldiblər, qonşu ilə ömürlük düşmənçiliyə vadar ediblər, bundan əl çəkin! Onlar indiki məqamda üzə çıxmaqdan ehtiyat edirlər. Amma əgər biz öz mətbuatımızda onlara öz adamlarımızdan loyallıq münasibət alıb sərgiləyə bilsək, Bakı ermənilə-

Azərbaycan və erməni icmasının görüşlərinə son qoyuldu.

Dağlıq Qarabağın Azərbaycanlı İcmasının rəhbəri Bayram Səfərov da təsdiqləyir ki, dəfələrlə təşəbbüslər olsa da, Qarabağın erməni icması görüşdən yayınır: "Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilərin hamısının ürəyi gedir ki, bizimlə birgə yaşasın. Özü də Dağlıq Qarabağda çox az sayda erməni qalıb, gənclər hamısı qaçıb gedib. Biz Azərbaycan icması olaraq dəfələrlə görüşmək istəmişik. Ancaq Sərkisyan hakimiyyəti buna imkan vermir. Dağlıq Qarabağda terror təhdidi altında yaşayan ermənilərdən fərqli olaraq, Bakıda 30 mindən çox erməni sərbəst yaşayır".

Erməni Araşdırmalar Mərkəzinin başqanı, Erciyəz (Kayseri) Universitetinin professoru Qafar Çaxmaqlı deyir ki, müasir Ermənistanla yazarlardan Hrant Matevosyan, Vahe Avetyan, Qafqaz Sülh Təşəbbüsləri Mərkəzinin rəhbəri Georgi Vanyan, QHT rəhbəri Karen Ohancanyan Xocalı soyqırımını tanımaq tərəfdarıdır. V.Avetyan və K.Ohancanyan rəsmən üzr istəyib. H.Matevosyan Qarabağ məsələsini Azərbaycanın həll etməli olduğunu söyləyirdi, yəni "bu, bizim məsələ deyil" deyirdi. "Dolayısı ilə bu, o demək idi ki, bu torpaqların sahibi Azərbaycandır. Bu adamlar hər zaman basqı altında olmuşlar. Hətta onlar Ermənistandan qovulmuşlar. Avetyan siyasi mühacirdir" - Q.Çaxmaqlı əlavə edir.

Bu kimi mövqelər artıqca Arzuni Erzurumluoğlu kimi sadə ermənilər daha cəsarətlə onları bəlaya salan erməni hakimiyyətini və erməni lobbisini lənətləyəcək. Kim bilir, bəlkə elə bir gün bu etirazlar Xankəndində də eşidiləcək...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçün.

□ **Elsad PAŞASOY**

Bir neçə gün sonra Azərbaycanda da 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü qeyd ediləcək. Bu təqvimin azərbaycanlılar üçün yeri və önəmi dünyadakından xeyli fərqlənir. Çünki elə bugünlərdə orta məktəblərin qapılarında toplaşan valideynləri, onların əllərindəki siyahını görəndə anlayırsan ki, bayram qapıdadır. Azərbaycanda illərdir 8 mart bayramı müəllimlər günü kimi assosiasiya olunur: torba-torba hədiyyələr verilir, pul yığılır, bunu kampaniyaya çevirirlər...

İnsafən bunun qarşısını almaq üçün bəzi məktəb direktorları pul yığımına qadağa da qoyublar. Necə deyirlər, Azərbaycanda qadağalar onları pozmaq üçündür. Bu dəfə də canfəşanlıq valideynlər edir. Onlar nə yolla olursa olsun, müəllimlərin əziyyətini qiymətləndirmək istəyir, "ildə bir dəfə bayram olur, ayıbdır" məntiqi ilə, gizli yolla pul yığır və onu müəlliməyə çatdırmanın yollarını axtarırlar. Psixoloqlara inansa, bu, illərdən bəri gələn 8 mart vərdişlərinin unudulmamasının, beynlərdə kök salmasının təzahürüdür.

Əslində isə soruşsan, bunu edənlərin çoxu 8 martın tarixi barədə bir kəlmə də bilməzlər. Uzaqbaşı "Klara Setkin" deyib, dururlar, amma onun da hansı əməli etdiyindən xəbərsiz olurlar. Halbuki sözün böyük mənasında 8 mart dünyanın bütün yerlərində qeyd edilir. Amma necə?

"Yeni Müsavat" ötən illərin təcrübəsini yada salaraq, dünyada bu bayramın hansı məqsədlə, necə keçirilməsi barədə arayış hazırlayıb. Məlum olub ki, Antarktikadan tutmuş Avstraliyaya kimi əksər ölkələrdə, hətta qadın azadlıqlarının məhdud olduğu Əfqanıstanda belə qadınlar bayramı münasibətlə müxtəlif tədbirlər və nümayişlər keçirilir.

2013-cü ilin statistikasından bir nümunə. Həmin ilin 8 martında Londonda minlərlə qadın Millennium Körpüsündə dinc yürüş keçirib. "Mənə Körpüdə Qoşul 2012" qadın hərəkatı çərçivəsində keçirilən kütləvi nümayişdə keçmiş britaniyalı baş nazir

Toni Bleyerin həyat yoldaşı da iştirak edib. Nümayiş iştirakçıları qadın hüquqlarına dair müxtəlif şüarlar səsləndirərək, dünyada sülhün bərqərar olması üçün havaya göyərçinlər buraxıb.

Mərakeşdə səfərdə olan "BMT Qadınlar" qurumunun başçısı Mişel Başelet həmin il qadınlar gününün kəndli xanımlarına həsr olunduğunu bildirib. Hökumət rəsmiləri, şah ailəsi və qadın təşkilatları nümayəndələri ilə paytaxt Rəbatda görüşlər apararaq Başelet qadınların Ərəb Baharında böyük rol oynadığını və nəticədə yaxın regionda, o cümlədən Mərakeşdə də qadın hüquqlarının inkişaf etdiyini qeyd edib.

Bosniyada xeyli sayda qadın Sarayevanın mərkəzi meydanında bir araya gəlib. Qadınlara bərabər hüquqların verilməsini tələb edən nümayişçilər simvolik olaraq havaya minlərlə ağ rəngli şar buraxıb.

Rusiyada 8 martda qadınlara çiçək hədiyyə vermək ənənəsi Moskva küçələrində öz təsdiqini tapıb. Kimi bayramı sadəcə hədiyyə verməklə passiv şəkildə keçirdiyi halda, bəziləri aktiv fəaliyyətə üstünlük verib. Belə ki, yüzlərlə qadın İnqilab abidəsi önünə toplaşaraq, qadın hüquqlarına dair müxtəlif şüarlar səsləndirib. Bəzi nümayiş iştirakçıları rus qadınının cəmiyyətdəki statusunu göstərmək üçün qısa satirik tamaşa təşkil edib. Qadınlara havada yellədiyi plakatlarda "kişilərə və qadınlara bərabər maaş!", "Büdcə ixtisarı qadınlar üçün yoxsulluğa bərabərdir" kimi yazılar və şüarlar yer alıb.

Onlar mitinq keçirir, biz isə

"adama 30 manatdan" pul yığılır

8 martın fəlsəfəsini Azərbaycanda nə vaxt və niyə öldürdülər?

İraqda da qadınlar günü qeyd olunub. Paytaxt Bağdadın Karx rayonunda bir xeyli qadın bir araya gələrək Beynəlxalq Qadınlar gününü əsl bayrama çevirib. Bir qrup qadın musiqi sədaları altında canfəşanlıqla rəqs edib. Bəzi qadınlar 8 martı simvolizə etmək üçün Dəclə çayına müxtəlif şamlar buraxıb.

Gördüyünüz kimi, sözügedən dünya ölkələrində 8 mart öz mahiyyətinə uyğun keçirilib. Bizdə isə onun tarixi, gerçək mahiyyətini bilənlər azlıq təşkil edir. 8 Martın tarixi barədə müxtəlif mənbələrdə fərqli məlumatlar olsa da, ən çox rast gəlinəni budur:

1857-ci ilin 8 mart günü ABŞ-ın Nyu York şəhərində 40 000 toxucu fəhlə daha yaxşı iş

şəraiti tələbi ilə tekstil fabrikinə də tətillər tələb edib. Polisin hücum etməsi, fəhlələrin fabrikə doldurularaq qapının bağlanması və meydana gələn yanğında fəhlələrin fabrik qarşısında qurulmuş barrikadalarla qaça bilməməsi nəticəsində əksəriyyəti qadın olan 129 fəhlə ölüb. Fəhlələrin dəfn mərasimində 10 000-dən çox insan iştirak edib.

1910-cu il 26 - 27 avqust tarixdə, 1857-ci il hadisələrindən 52 il sonra Danimarkanın Kopenhagen şəhərində keçirilən Qadın Sosialist İnternasionalının qurultayında 1857-ci ilin 8 martında Nyu-Yorkda başlayan mübarizənin, qadın hüquqlarının genişləndirilməsi və qadın həmrəyliyinin simvolu olaraq

Klara Setkin adlı bir alman sosialist qadın, hər il 8 mart gününün Dünya Qadınlar Günü olmasını təklif edib və onun bu təklifi qəbul edilib.

1917-ci ildə Çar Rusiyasında qadınlar, pis həyat tərzinə qarşı "çörək və sülh" adlı nümayiş keçiriblər. 8 mart günü olan bu tətil daha sonra digər Avropa ölkələrində də qeyd edilməyə başlanıb.

Müxtəlif illərdə bəzi ölkələrdə qeyd edilməsi qadağan olunan 8 mart tarixi 1960-cı ildən sonra ABŞ-da qeyd edilərək dünyanın da gündəminə gəlməyə başlayıb.

1975-ci il dünya qadınları üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Məhz bu il, Beynəlxalq Qadınlar ili olaraq tarixə düşüb. Həmin ilin beynəlxalq qadın ili elan edilməsindən sonra BMT-də 1975-ci ilin 8 martı ilk dəfə Beynəlxalq Qadınlar Günü olaraq qeyd edilib. İki il sonra 1977-ci ildə isə BMT-nin Baş Assambleyasında 8 mart qadın hüquqları və beynəlxalq sülh günü olaraq qəbul edilib.

Bu real məlumatlar, bu da bizim "pulyığma aksiyalarımız". Gömək 8 mart kimin üçün bəhanədir?

□ Sevinc TELMANQIZI

"8 martda hansı məktəbdə pul yığılsa..."

"Birmanlı olaraq şagirdlərdən 8 martla bağlı pul yığılması qanunsuzdur. Məktəbdə elə mühit olmalıdır ki, həmin yeni-yetmələr dəyərlər ruhunda böyüyə bilsinlər".

Bu fikirləri ölkə.az-a açıqlamasında Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Cəsarət Valehov açıqlayıb. Valehov bildirib ki, əgər bununla bağlı hər hansı qanunsuz tələb irəli sürülsə, valideynlər nazirliyin "qaynar xətt"inə müraciət edə bilərlər:

"Amma təəssüf ki, bir çox hallarda bu kimi müraciətlər anonim xarakter daşıyır və heç kim ad çəkmək istəmir. Ölkədə 4500 məktəb var və bizim anonim reviziya heyətinə keçirməyimiz mümkün deyil. Yaxşı olardı ki, valideynlər təhsil mühitinin bir hissəsinə çevrilsinlər. O zaman bizim də işimizə töhfə verməş olarlar".

Bakının 9 rayonunda köhnə binalar söküləcək

Ölkədə tikinti bumu başlayacaqmı; ekspertlər tikinti barədə təkliflərin bazara təsirini proqnozlaşdırırlar...

Bir müddət əvvəl paytaxtda, mikrorayonlardakı binaların sökülüb yenidən tikilməsi barədə verilən açıqlamalar daşınmaz əmlak bazarına diqqət çəkir. Ekspertlər bu cür açıqlamaların əmlak bazarına və tikinti sektoruna hansı təsiri göstərəcəyi barədə fərqli proqnozlar verirlər. Üstəlik, bunun tikinti bumu yaradıb-yaratmayacağı da müzakirə edilir. Hökumətin layihəyə hansı şəkildə dəstək verəcəyi də maraqlıdır.

Bu arada Bakının Suraxanı, Nəsimi, Xətai, Nərimanov, Nizami, Yasamal, Səbail, Pirallahı, Xəzər rayonlarındakı köhnə binaların söküləcəyi barədə artıq qərar verilib.

"Report"un xəbərinə görə, bununla bağlı Nazirlər Kabineti "Bakı şəhərinin Suraxanı, Nəsimi, Xətai, Nərimanov, Nizami, Yasamal, Səbail, Pirallahı, Xəzər rayonlarının sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi nəzərdə tutulmuş əlavə tədbirlər barədə" qərar qəbul edib. Qərarın baş nazir Artur Rəsi-zadə imzalayıb.

Qərara əsasən, Bakı şəhəri Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyəti, Bakı şəhəri Nəsimi Rayon

İcra Hakimiyyəti, Bakı şəhəri Xətai Rayon İcra Hakimiyyəti, Bakı şəhəri Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyəti, Bakı şəhəri Nizami Rayon İcra Hakimiyyəti, Bakı şəhəri Yasamal Rayon İcra Hakimiyyəti, Bakı şəhəri Səbail Rayon İcra Hakimiyyəti, Bakı şəhəri Pirallahı Rayon İcra Hakimiyyətinə aidiyyəti üzrə 5 il müddətinə öz ərazilərində qəzalı, şəhərin görünüşünə xələf gətirən binaların sökülməsi ilə bağlı tapşırıqlar verilib...

Ekspert Rəşad Əliyev məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, tikinti işlərinin tamamilə özəl şirkətlər tərəfindən həyata keçirilməsi nə-

zərdə tutulub: "Tikinti şirkətləri çox hallarda bundan mənfəət əldə edə bilməyəcəklər. Bu səbəbdən layihə onlara maraqlı görünməyəcək. Mikrorayonlarda yüz minlərlə insan yaşayır. Əgər tikinti şirkəti həmin ərazini sökülüb yerində təzə bina tikirsə, xərcləri bağlamaq üçün gərək ümumi sahəni artırırsın. Mənzillər

rin də sayı iki dəfədən çox artmaqlıdır. Yeni bütün layihəni bu formada həyata keçirmək qeyri-mümkün olacaq. Çünki mikrorayonların əhalisi çoxdur, mənzillərin sayının artırılması orada sığdırmaq çətin olacaq. Yeni nəzəri cəhətdən bütün binaların o formada yenidən sökülüb tikilməsi qeyri-mümkün olacaq. Sıxlıq ya-

radacaq. Həm də yüz minlərlə insanı haradan tapacaqlar ki, orada yerləşdirsinlər? Layihənin bu formada həyata keçirilməsi nəzəri cəhətdən də mümkün deyil. Dövlət də buna getməyəcək. Bu cür açıqlamaları, təklifləri birinci dərəcə hesab etmək olar. Bu, ondan ibarətdir ki, elə ərazilər var, həqiqətən də binanı sökülüb yerində yenisini tikmək sərf edir. Bu, əzəmətbəli binalara, yaxşı yerləşməsi olan binalara aiddir. Dövlət çalışır ki, bu işlərə pul xərcləməsin. Birinci dərəcə müəyyən işlər görmək istəyirlər. Hansı layihələr sərf edirsə, onu gerçəkləşdirəcəklər. Bütün mikrorayonları o forma ilə sökülüb tikməz nəzəri cəhətdən mümkün deyil. O qədər mənzili necə satacaqlar? Mənzillərin çox çətin satılması layihənin rentabelli-yini, həyata keçirilmə qabiliyyətini, həyata keçirilmə qabiliyyətini çox aşağı salır. Harada sərf edirsə, orada iş görəcəklər. Bu cür yerlər az olacaq".

Ekspertin sözlərinə görə, tikinti şirkətlərindən məhdudiyətsiz həcmdə söküntü və tikinti işləri haqda təkliflər qəbul ediləcək: "Təklifə əsasən, tikinti şirkəti öz vəsaiti hesabına binanı sökülür və yerində yenisini tikir. Tikinti şirkəti bu halda layihələndirməni elə aparmalıdır ki, həm orada yaşayan insanları evlə təmin

etsin, həm bütün xərcləri çıxarsın, həm də sonda mənfəət əldə etsin. Bu isə mərtəbənin çox olması və torpaq sahəsinin optimal istifadəsi nəticəsində mümkün olacaq. Məsələn, 5 mərtəbəli binanın yerinə 16 mərtəbə tikiləcək, yaxud 2 ədəd 5 mərtəbə evəzinə 3 ədəd 16 mərtəbə tikiləcək və s. Burda layihələr müxtəlif ola bilər. Sözsüz ki, bu layihələr son nəticədə nəzərdən keçirilib şəhərsalma və tikinti qaydalarına uyğunluğunu yoxlanacaq. Çünki tikinti şirkətinə qal-sa, orda boş yer saxlamaz".

Ekspertin sözlərinə görə, dövlətin burada hədəfliyi həmin yeni binaları lazımı infrastrukturla təmin etmək olacaq: "Yəni deyil, dövlətə də lazım deyil, çünki orada sıxlıq yaranacaq. Biz bütün hallarda böyük yenidənqurma işlərini görə bilməyəcəyik. Daşınmaz əmlak bazarında mövcud qiymətlər də o səviyyədədir ki, layihəni reallaşdırmaq mümkün deyil. Alıcı kütləsi yoxdur. O qədər mənzili necə satacaqlar? Mənzillərin çox çətin satılması layihənin rentabelli-yini, həyata keçirilmə qabiliyyətini, həyata keçirilmə qabiliyyətini çox aşağı salır. Harada sərf edirsə, orada iş görəcəklər. Bu cür yerlər az olacaq".

Ekspertin sözlərinə görə, tikinti şirkətlərindən məhdudiyətsiz həcmdə söküntü və tikinti işləri haqda təkliflər qəbul ediləcək: "Təklifə əsasən, tikinti şirkəti öz vəsaiti hesabına binanı sökülür və yerində yenisini tikir. Tikinti şirkəti bu halda layihələndirməni elə aparmalıdır ki, həm orada yaşayan insanları evlə təmin etsin, həm bütün xərcləri çıxarsın, həm də sonda mənfəət əldə etsin. Bu isə mərtəbənin çox olması və torpaq sahəsinin optimal istifadəsi nəticəsində mümkün olacaq. Məsələn, 5 mərtəbəli binanın yerinə 16 mərtəbə tikiləcək, yaxud 2 ədəd 5 mərtəbə evəzinə 3 ədəd 16 mərtəbə tikiləcək və s. Burda layihələr müxtəlif ola bilər. Sözsüz ki, bu layihələr son nəticədə nəzərdən keçirilib şəhərsalma və tikinti qaydalarına uyğunluğunu yoxlanacaq. Çünki tikinti şirkətinə qal-sa, orda boş yer saxlamaz".

□ Rəy RƏFİYEVA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Rusiyanın işğalçı Ermənistanı sürətlə silahlandırması haqlı olaraq Azərbaycanda etiraz doğurmaqdır. Çünki təcavüzkarın aldığı silah-sursatın ilk növbədə işğal altındaki Dağlıq Qarabağda yerləşdirməyəcəyinə heç kim zəmanət vermir. Əfsus ki, bununla bağlı rəsmi Bakının Moskvaya təqdim etdiyi notaya verilən cavabda da zəmanət haqda heç nə deyilmir.

Bu, o anlama gəlir ki, silahlar ən əvvəl elə "hərbi balans" yaratmaq adı ilə separatçı bölgəyə - ön cəbhəyə ötürüləcək. Simptomatikdir ki, məsələyə ATƏT-un Minsk Qrupu həmsədrləri də susqunluq göstərir. Bu, bir daha onların hansı tərəfə simpatiya bəslədiyini əyani nümayiş etdirir. Çünki bir var, işğala məruz qalan Azərbaycanın kimdənə silah alması, öz ordusunu gücləndirməsi, bir də var, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların sənəd-qətnamələri ilə işğalçı kimi tanınan ölkənin sürətlə silahlandırılması.

Xüsusən də Rusiyanın Ermənistanla son partiya olaraq 200 milyon dollarlıq kredit dəyərində (əslində 1 milyard dollarlıq) silah tedarük etməyə hazırlaşması siyasi və hərbi ekspertlərin təhlil mövzusu olaraq qalmaqdadır. Yanaşmalar fərqlənə də, ortaqlar fikri belədir ki, bu silahlar Ermənistanla xoş məram üçün verilmir və ilk növbədə Rusiya öz maraqları naminə işğalçı ölkəni hərbişdirir.

***
"Rusiyanın Ermənistan yeni partiya silahlar verməsi ilk növbədə Türkiyə ilə münasibətlərinin gərginləşməsi ilə bağlıdır". Bu barədə rusiyalı siyasi şərhçi Anatoli Baranov vest.az saytına açıqlamasında bildirib. "Azərbaycan burada hədəf deyil - əgər əlbəttə ki, o, konfliktde Türkiyə tərəfdə olmayacaqsın. Hər halda Azərbaycana müdaxilə üçün (əgər belə bir məram varsa) bu həcmdə və keyfiyyətdə silahlar açıq-aşkar yetərli deyil" - qeyd edib ekspert. Ancaq bununla belə, o ehtiyat edir ki, Bakı Rusiya-Türkiyə münaqişəsinə cəlb oluna bilər.

"Rusiya Federasiyası ilə Türkiyənin ortaq sərhədi yoxdur və ona görə də konflikt gec-tez qapanacaq. Amma Azərbaycanın münaqişəyə cəlb olunması ona gətirir ki, respublikanın ərazisi Rusiya və Türkiyə üçün döyüş meydanına çevrilə bilər" - hesab edir analitik.

Son vaxtlar Rusiya və Azərbaycan prezidentləri - Vladimir

Qarabağ

Onun sözlərinə görə, Qərb Ukraynanı pis vəziyyətdə qoyub və 1994-cü ildə imzalanmış Budapeşt memorandumuna baxmayaraq, Rusiyanın Ukraynanın ərazi bütövlüyünü pozmasına imkan verib. "Bizim Ukrayna Partiyasının ("Naşa Ukraina") lideri güman edir ki, məhz Qərb Ukraynanı aldadıb, çünki indi danışıqlar üçün elə şərait yaradılır ki, bu, ölkəyə Krımı geri qaytarmağa və Rusiya ilə hərbi münaqişə çərçivəsində hesablaşmağa imkan vermir". Qərbin Ukraynaya maddi yardım göstərməyə çalışmasına və Rusiyaya qarşı sanksiyalar tətbiq etməsinə baxmayaraq, Yuşşenko hesab edir ki, əsas geosiyasi münaqişə bu şəkildə həll olunmur. "Postsovet məkanında Dağlıq Qarabağdan tutmuş, Cənubi Osetiyadək, heç bir münaqi-

Moskvadan Bakıya Qarabağda müharibə xəbərdarlığı - iddia

Rusiyalı siyasi şərhçiyə görə, Putinin İlham Əliyevlə son telefon danışıqlarında bu mesaj da yer alıb; **ekspert**: "Kremlin Ermənistanla yeni partiya silahlar verməsi birbaşa Türkiyə ilə bağlıdır..."

Putin və İlham Əliyev arasında telefon danışıqlarının intensivləşməsinə şərh edən ekspert bu təmaslarda əsas mövzunun Rusiya-Türkiyə münaqişəsində Azərbaycanın mövqeyi ilə bağlı olduğunu güman etdiyini söyləyib.

"Ola bilsin, situasiyadan istifadə edən Bakı Ermənistanla ərazi mübahisəsini həll etmək istəyir. Bax, Putin də düşünürəm ki, İlham Əliyevi bundan çəkindirib, hətta mümkündür ki, xəbərdar edib" - əlavə edib ekspert.

***
Əlbəttə ki, Rusiyanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə ciddi təsir imkanları qaldıqca Azərbaycanın öz ərazilərini güc yolu ilə azad etməyə çalışması riskli olardı. Ən azı, Rusiya ami-

linin neytrallığı təmin edilməlidir ki, Ermənistan ona arxayın olmasın. Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin hazırkı durumunda isə bu, daha da çətinləşib. Moskva isə öz xoşu ilə münaqişəni yoluna qoymağa hazırlaşmır - Güney Qafqazı birdəfəlik itirməmək üçün.

Ümid edək ki, rusiyalı ekspertin dediyi kimi, Moskva-Ankara münasibətlərində böhranlı durum iki dövlət arasında ümumi sərhədlərin olmaması üzündən çox çəkməyəcək və nəticə etibarilə bu, Qarabağ itilafının həllinə də öz pozitiv təsirini göstərəcək. Hərçənd o da acı gerçəkdir ki, Rusiya-Türkiyə münasibətləri normallaşsa da, normallaşmasa da, rəsmi Kreml itilafın həllinə xüsusi maraq göstərmir, onu,

"Viktor Yuşşenko: "Qarabağda, hər yerdə təcavüzkar eynidir - Rusiya..."

sadəcə, öz maraqları çərçivəsində idarə etməklə məşğuldur.

"Su 24" insidentindən öncə, Ankara-Moskva əlaqələrinin yüksək səviyyədə olduğu vaxtlarda Rusiyanın Dağlıq Qarabağ məsələsində əlini ağıdan qaraya vurmaması buna əyani sübutdur. Bəs səbəblər?

***
Səbəblər barədə bu dəfə Ukraynanın sabiq prezidenti, "Narıncı inqilab"ın lideri Viktor Yuşşenko "Qordon" nəşrinə müsahibəsində danışdı (Report). "Bu gün ən aktual geosiyasi məsələ hansıdır? Avropanın mərkəzində ölkənin ərazi bütövlüyü və suverenliyinin itirilməsi və müharibə. Hamı çoxdan əmin olub ki, Dağlıq Qarabağda da, Abxaziyada da, Dnestryanıda da, Cənubi Osetiyada da, Krım və Donbasda da təcavüzkar eynidir - Rusiya. Hər yerdə və hər tərəfdə yalnız Rusiya", - deyir Ukraynanın üçüncü prezidenti bildirib.

şədə Ukraynadakı vəziyyətdə nəzərdə tutulan mexanizmlər olmayıb. Ukraynadan başqa heç kimdə, nə Gürcüstanda, nə Azərbaycanda, nə də Moldovada belə zəmanətlər yox idi. Və ortaya nə çıxır? Bizim əlimizdə belə güclü alet ola-ola, biz münaqişənin nizamlanması üzrə Zaxarçenko və Plotnitski ilə (Donbasın separatçı liderləri-red.) "məsləhətləşmələr" aparırıq. Sizə elə gəlir ki, oyun bir qapıya oynanılır? - deyir Yuşşenko sual edib.

***
Sabiq prezidentin açıqlamasından iki mühüm qənaət hasil olur: 1. Qərb, xüsusən də ABŞ postsovet məkanında Kremlin dirijorluğu ilə yaradılan etnik-ərazi münaqişələrinin həllinə real şəkildə girişməyincə bu konfliktlərin yoluna qoyulmasında real irəliləyiş olmayacaq. 2. Postsovet coğrafiyasında sadalanan problemlərin həlli Ukraynanın ərazi bütövlüyü probleminin necə çözülməyindən birbaşa asılı olacaq.

Qarabağda 15-20 min Suriya ermənisi yerləşdirilib

"Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qanunsuz fəaliyyətlər həyata keçirən xarici vətəndaşların, hüquqi və fiziki şəxslərin məsuliyyətə cəlb olunması gündəlikdədir". Bunu Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) mətbuat katibi Hikmət Hacıyev deyib.

Onun sözlərinə görə, Respublika Baş Prokurorluğu və digər hüquq-mühafizə orqanları ilə birgə müvafiq işlər aparılır: "Belə bir fakt var ki, İsveçrə şirkətlərindən birinin sahibi Frank Müller barəsində cinayət işi başlanıb. Əvvəlcə o şəxsin vətəndaşı olduğu ölkəyə müraciət edilib. Onun qeyri-qanuni fəaliyyətinin qarşısının alınması üçün effektiv tədbir görülmədiyindən Azərbaycanın milli qanunvericiliyi əsasında cinayət işi açılıb".

XİN sözcüsü bildirib ki, ATƏT-in həmin ərazilərdə təşkil etdiyi faktaraşdırıcı missiyasının bəyanatda deyilir ki, bu cür qeyri-qanuni fəaliyyətlər münaqişənin həllinə ciddi maneə törədir: "Təzkibolunmaz faktların nəticələrinin aradan

qaldırılması üçün təsiredici addımlar atılmayıb. Bu, xüsusi müzakirə mövzusuudur. Həmsədrlər münaqişənin həllində bilavasitə vasitəçi olduqları üçün onlar tərəfindən də müvafiq addımlar atılmalıdır. Onu da qeyd edim ki, bu kimi missiyalarla bağlı ermənilər tərəfindən ciddi maneələr yaradılır".

H. Hacıyev deyib ki, işğal altında olan ərazilərdə qanunsuz iqtisadi fəaliyyətlər, əsasən erməni diasporu ilə əlaqəsi olan və erməni əsli şəxslər tərəfindən həyata keçirilir: "Amma qazanc məqsədilə bu işlə məşğul olan xarici vətəndaşlar da var. Bununla yanaşı, humanitar missiya adı altında vergidən azad olan şəxslər həmin ərazilərdə müxtəlif infrastruktur layihələr həyata

keçirirlər. Xarici ölkələrin hüquqi və fiziki şəxsləri bu layihələrə cəlb olunduğu halda, biz bu məsələni onların vətəndaşı olduğu ölkə ilə hökumətlərarası komissiyaların iclasında da qaldırırıq".

XİN sözcüsü habelə Suriya böhranı başlayandan erməni

mənşəli suriyalıların işğal altındakı ərazilərimizdə məskunlaşdırıldığını deyib: "15-20 min suriyalı qaçqının işğal altındakı ərazilərimizdə qeyri-qanuni yerləşdirilməsinə dair məlumatlar var. Ermənilər isə bununla bağlı real faktları gizlədir".

Qonşusunu bıçaqlayan məktəb direktoru özünü öldürdü

Qonşusunu bıçaqlayan Lerik rayonu Veri Əliabad kənd məktəbinin direktoru Adil Rəhimov dünən səhər saatlarında özünü öldürüb. Bu barədə publika.az-a Lerik Rayon Təhsil Şöbəsinin məlumatı verilib.

Məlumatda bildirilib ki, A.Rəhimov dünən səhər saatlarında qardaşının qəbri üstündə odlu silahla özünü öldürüb. Adil Rəhimovun Seyid Qurbanovu bıçaqlamasına səbəb aralarındakı torpaq davası olub. Belə ki, S.Qurbanov A.Rəhimovun ailəsinə məxsus torpaq sahəsini zəbt edib. Uzun müddət davası davam edir. Rayonlarda torpaq şöbəsi ləğv edildiyindən torpaq işlərinə icra hakimiyyətləri baxır. Onlar dəfələrlə bu

məsələyə görə icra hakimiyyətinə müraciət ediblər. İcra nümayəndəsi də kənddə olub, araşdırma aparıb və torpaq sahəsinin A.Rəhimovun ailəsinə məxsus olduğu təsdiqlənib. Buna baxmayaraq, qarşı tərəf A.Rəhimovun ailəsinə böhtan atıb, məktəbdən şikayətlər yazıblar. Təhsil Şöbəsi də şikayətlər əsasında məktəbdə araşdırma aparıb və əsassız olduğu sübut edilib. Axırncı dəfə də mübahisə öten gün olub və bıçaqlanma ilə nəticələnib.

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)
Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Toyda oynamaq üstündə əmisini öldürdü

Ağdamda qətl hadisəsi baş verib. Lent.az-ın məlumatına görə, rayonun Təzəkənd kəndində 30 yaşlı Fərəcov Cabir Məhəmməd oğlu əmisi, 46 yaşlı Fərəcov Seymur Fərəcov oğlunu münafiqə zəminində qətlə yetirib.

Bildirilib ki, dünən S.Fərəcovun həyatında toy məclisi keçirilmiş. Toyda oynamaq üstündə mübahisə yaranıb və S.Fərəcov qardaşı oğluna acıqlanıb. Bundan sonra tərəflər arasında münafiqə yaranıb və 30 yaşlı Cabir əmisini bıçaqlayıb.

Faktla bağlı cinayət işi açılıb və əmisini qətlə yetirən şəxs artıq tutularaq istintaqa təhvil verilib.

Sabirabadda qardaşın bacısının başını kəsməsi ilə bağlı yeni faktlar...

Sabirabadın Qalağayın kəndində baş verən qətl hadisəsi ilə bağlı musavat.com-a yeni məlumatlar daxil olub. Əldə etdiyimiz məlumata görə, kənd sakini, 1990-cı il təvəllüdü Famil Əlirza oğlu İbişov bacısı, 1988-ci il təvəllüdü Hüsnüyyə Əlirza qızı İbişovanın boğazını telefonla danışdığı üçün kəsib.

F.İbişov hadisəni törətdikdən sonra paltarını dəyişib, könüllü şəkildə rayon polis idarəsinə gələrək, təslim olub. Hadisə baş verən zaman evdə qardaşla bacısı tək olublar.

Məlumatda o da bildirilir ki, F.İbişov bir neçə il öncə həmyerlisi olan digər bir şəxsə də əlbəyaxa olub və ona küt aletlə xəsarət yetirib.

Qətlə yetirilən H.İbişovanın bir neçə il bundan öncə ailəsinə ayrıldığı da bildirilir. Qeyd edək ki, bəhs etdiyimiz hadisə bu ilin 1 mart tarixində baş verib.

Əli RAİS

Prokuror "Lexus"da iki qardaşı güllələyən şəxsə ömürlük cəza istədi

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Sahil qəsbəsinə iki qardaşı qətlə yetirməkdə təqsirləndirilən Zaur Tərılanov cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam edib. Lent.az-ın məlumatına görə, hakim Mayıl Bayramovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə dövlət ittihamçısı çıxış edib. Prokuror Zaur Tərılanovun ömürlük azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib.

Zərərçəkmiş şəxsin nümayəndəsi Ceyhun Yusifov və hüquqi nümayəndə çıxışında prokurorun istədiyi ömürlük cəza ilə razılaşıb. Təqsirləndirilən şəxsin vəkil müdafiə çıxışı üçün məhkəmədən vaxt istəyib. Məhkəmə prosesi martın 14-də davam edəcək. Qeyd edək ki, hadisə 2014-cü il yanvarın 8-də saat 17 radələrində Qaradağ rayonu, Sahil qəsbəsinə baş verib. Orada yaşayan Zaur Tərılanov aralarında yaranmış mübahisə zəminində həmin qəsbə sakinləri Cavid və Cahid Rəhimov qardaşlarını öldürüb. Z.Tərılanov Sahil qəsbəsinin girişində, yolun kənarında dayanmış "Lexus" markalı avtomobilin içərisində oturan qardaşlara özünə məxsus "Vinçester" markalı odlu silahdan bir neçə dəfə atəş açaraq onları qəsdən öldürüb hadisə yerindən qaçıb. İlk araşdırmalar zamanı hadisənin qız üstündə baş verdiyi məlum olub.

Elan

Təcili Hacıqabulda hər bir şəraiti olan- daimi suyu, işığı, 3 yaşayış evi, böyük tövlələri, yem anbarı, 3 ha meyvə bağları olan ferma, ərazisi 0.5 ha olan yol kənarında yerləşən fermaya bitişik restoranla birgə satılır.

Sənədlər qaydasındadır. Qiyməti 150.000 \$.
Əlaqə nömrəsi : 050-214-40-53

***

Amerika və Kanadada təhsil və səyahət üçün bizə müraciət edə bilərsiniz.

e-mail: travelaz2016@gmail.com
whatsapp: +1 845 300 7030
Tel: +99451 635 2408

Montində, Nərimanov Məhkəməsinin həyatında 2 maşınlaq daş qaraj satılır.

Obyekt kimi də istifadə etmək olar. Pultla idarə olunan jalüz qapıları var. Tavanı lambrin, döşəməsi tametdir. Ayrılıqda da istifadəyə yararır. Sahibindən satılır, qiyməti bazar qiymətindən ucuz. Sənədi var.

Əlaqə nömrəsi (050) 264 49 99

"Bakcell"dən facebook-a pulsuz çıxış! Novruz bayramı ərəfəsində yalnız "Bakcell" abunəçiləri üçün xüsusi təklif

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi "Bakcell" şirkəti Novruz bayramının gəlişi ilə əlaqədar Azərbaycanda ilk dəfə olaraq öz abunəçilərinə nadir hədiyyəsi barədə elan edir. 1 martdan başlayaraq 31 martadək "Bakcell" şəbəkəsinə qoşulan hər bir yeni abunəçi facebook tətbiqinə 6 aylıq pulsuz çıxış imkanı əldə edəcək. Bunun üçün onlar sadəcə əvvəlcədən ödənilmiş ("prepaid") "Bakcell" SIM kartını almalı və *515*1#YES kodunu yığaraq bu kampaniyaya qoşulmalıdırlar. Bu yeni kampaniya şəbəkədən istifadə edərkən pula qənaət etməyə imkan yaradacaq.

CIN və ya Klass tarif paketlərinin hər hansı birindən istifadə edən mövcud "Bakcell" abunəçiləri də sadəcə *515*1#YES kodunu yığaraq bu kampaniyadan faydalana biləcəklər. Bu halda nömrənin balansından 0.99 AZN məbləğində birdəfəlik haqq çıxılacaq.

6 ay ərzində facebook-a pulsuz çıxış imkanı aylıq olaraq, nömrənin balansına hər ay 3 AZN vəsait yükləmək şərti ilə təqdim edilir.

Facebook -a pulsuz çıxış qaydası facebook tətbiqinin və Facebook Messenger tətbiqinin bütün istifadə növlərinə (o cümlədən, FB Messenger tətbiqi vasitəsilə mesajlaşma, fotosəkil və fayl paylaşma xidmətlərinə) şamil edilir. Facebook tətbiqindən başqa səhifələrə yönləndirmə, eləcə də Facebook Messenger vasitəsilə edilən səsli və video zənglərə görə adı qaydada haqq tutulacaqdır.

"Novruz bayramı baharın gəlişini təcəssüm etdirən son dəyərək gözəl bir ənənədir. Bu gözəl bayrama hazırlıqlar bayram şənliklərinə hələ bir ay qalmış başlanır. Super yüksək sürətli mobil internet xidmətindən faydalanan abunəçilərimizin əksəriyyəti sosial şəbəkələrdən fəal şəkildə istifadə edirlər. Azərbaycan facebook-un fəal istifadəsinə görə dünyada ilk yerlərdən birini tutur. Biz bu kampaniyaya qabaqcıdan, ayın əvvəlindən başladığı ki, insanlar öz hisslərini paylaşmağa indidən başlaya və bu təklifdən tam faydalana bilsinlər", - deyərək "Bakcell" şirkətinin baş marketing direktoru Maria Toyçeva bildirib. "Biz bilirik ki, bir çox insanlar üçün facebook əslində "internetdir". Elə buna görə də biz inanırıq ki, bu təklif "Bakcell" abunəçilərinin şəbəkədə məhdudiyatsız ünsiyyətdə olmaları və öz doğmaları və dostları ilə daha yaxın olmaları üçün əlavə stimula yaradacaq", - deyərək xanım Toyçeva əlavə edib.

Yol polisi bütün kameraları işə saldı

«İ-patrol» xidməti hərəkətli və hərəkətsiz qayda pozan bütün avtomobilləri 360 dərəcədə qeydə alır

"Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və daxili işlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubovun diqqət və qayğısı nəticəsində Dövlət Yol Polisinin istifadəsində olan yeni Yol-Patrol Xidməti avtomobillərinə quraşdırılmış İ-patrol sistemi tam qüvvəsi ilə işə düşüb". Sistemin özəllikləri barədə məlumat verən Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsinin bölmə rəisi, polkovnik Vaqif Əsədov avtosfer.az-a bildirib ki, dünyanın ən qabaqcıl texnologiyasından sayılan bu sistem müasir dövrün tələblərinə tam cavab verir. Azərbaycanda ilk dəfə Bakı şəhərində tətbiq olunan İ-patrol sistemindən artıq Gəncədə də istifadə olunur.

Vaqif Əsədov onu da bildirib ki, İ-patrol sistemindən dünyanın başqa inkişaf etmiş ölkələrində də istifadə olunur. Məsələn, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Abu-Dabi və Dubay şəhərlərində, Türkiyənin İstanbul və Ankara şəhərlərində, ABŞ-in Nyu-York şəhərində, Kanadanın Ottava şəhərində, Almaniyanın Frankfurt şəhərində İ-patrol sistemindən istifadə olunur. Bu sistemə quraşdırılmış 6 kamera 500 metr məsafəni görür və qeydə alır, 100 metr məsafədə isə avtomobilin dövlət nömrə nişanını qeydə alaraq törədilən inzibati xətalara uyğun elektron protokol tərtib edir. Bu kameralar 360 dərəcədə hərəkətdə olan və dayanmış bütün nəqliyyat vasitələrini qeydə ala bilər. Kameralar yanları, irəlini və arxanı həm düzünə, həm də çarpazvari şəkildə çəkə bilər. Tərtib olunmuş elektron protokollar Dövlət Yol Polisinin Mərkəzi Məlumat Sistemində ötürülür və sürücünün ünvanına göndərilir: «Sürücülərdən tələb olunur ki, qeydiyyatda olduqları və ya yaşadıkları ünvanlar barədə düzgün məlumat versinlər. Çünki protokolların onlara vaxtında çatdırılması və cərimələrin vaxtında ödənilməsi həm onların, həm də yol polisinin işini asanlaşdırmış olur".

Vaqif Əsədov onu da əlavə edib ki, İ-patrol sistemi Mərkəzi Məlumat Sistemində avtonəqliyyat vasitəsinə aid bütün informasiyaları oxuya bilir və üzə çıxarır: "Bu, sistemin çox funksiyalıdır və günün istənilən vaxtında, hətta qaranlıqda belə effektiv foto-video material hazırlaya bilər. Əks istiqamətdə hərəkət olan avtomobillərin də qayda pozmasını qeydə alır. Artıq gün ərzində İ-patrol sistemi tərəfindən sürücülərə 700-800 inzibati protokol tərtib olunur".

Azərbaycanda aktyorların vəziyyəti çox acınacaqlıdır. Aldıqları cüzi miqdarda maaş onların yaşayışına qətiyyəni yetmir. Bu barədə dəfələrlə aktyorların öz dilindən eşitmişik. Doğrudur, xalq artistləri, prezident təqaüdü, prezident mükafatı alanlar, incəsənət ocaqlarında vəzifə tutanlar maddi durumlarından, yaşayış səviyyəsindən razılıq edirlər. Lakin yalnız maaşa baxan aktyorların əksəriyyəti maddi gəlir əldə etmək üçün toylarda tamadalıq edir, xınayaxdı məclislərinə gedirlər. Restoran və şadlıq evlərində klounluq etmək məcburiyyətində olan aktyorlarımız da kifayət qədərdir...

Maddi imkansızlıqdan şikayətlənən aktyorlardan biri də Allahverdi Yolçuyevdir. Daha çox Azərbaycan Televiziyasında yaratdığı Ovçu Pirim obrazı ilə tanınan aktyor bugünlərdə sosial şəbəkədə millət vəkillərinə, aidiyyəti qurumlara səslenərək həmkarlarının maaşlarının artırılmasını istəmişdi.

Bəs görəsən, ömrünün 38 ilini sənətə həsr edən, çoxlu sayda filmə çəkilən, tamaşalar oynayan, bu günədək minlərlə film səsləndirən, buna baxmayaraq, cüzi miqdarda maaş alan aktyorun səsinə eşidən oldumu?

Aktyor Allahverdi Yolçuyev bu barədə "Yeni Müsavat" a açıqlama verir: "Tamaşaçılar, ayrı-ayrı insanlar mənim statusuma cavab yazdılar. Amma heç bir qurumdan mənə müraciət olmadı. Hər bir azərbaycanlı, mədəniyyət işçisi az və ya çox fərqi yoxdur, sənətdə sözünü deyibse, ona qayğı göstərilməlidir. Çünki mədəniyyət, incəsənət hər xalqın, ölkənin simasıdır. Mədəniyyətimiz qədim köklərə malikdir. Bu mədəniyyətin üzə çıxması, inkişafı üçün maddi kömək olmalıdır. Bir ovuc, çox cüzi sayda aktyor var. Onları qorumaq, inkişaf etdirmək üçün maddiyyat mütləqdir. Xalq artistləri deyər ki, onların maddi durumları, işi yaxşıdır.

Tamadalıq, klounluq etməyə məcbur aktyorlar...

Deputat: "Elə bir qurum yaratmaq istəyirik ki..."

Lakin insan təkəcə özünü düşünməməlidir axı. Onun ətrafındakı sırası aktyorlar kirayədə yaşayır, borc içində üzürlər.

Zamanında tanınmış, gözəl aktyorlarımız yolda gedəndə hamı arxasınca gedib onların geyimi, yerisi ilə maraqlanırdı. Amma indi biz küçədə yeriyəndə heç kim maraqlanmır. Nədən irəli gəlir? Bəli, aktyoru yetiştirən, yaşadan cəmiyyətdir, onu qiymətləndirən isə dövlətdir.

Tutaq ki, mən kral, imperator, şah obrazı oynayıram. Metroda, basabasda, o-bu ayağımı tapdalayıb və gəlib səhnədə kral oynamalıyam. Sizcə, o kral obrazını necə oynaya bilərəm?

Mən 38 ildir ki, bu sənətdəyəm. Adi vətəndaşların mənə qarşı münasibəti çox yaxşıdır. Amma başınıza dönüm, münasibətlə qarın doymur axı. Demirəm ki, beş ildən sonra acından ölürəm. Şükür ki, övladlarım, nəvələrim, qardaşlarım, yaşamağa evim var. Öz əziyyətim, zəhmətimlə bu günə gəlmişəm. Amma niyə mən toylarda işləməliyəm? Niyə səhnədə oynamalıyam? Adı aktyorlar üçün 160 və ya 100 manat maaş var, istəyirsən 10, istəyirsən bir rol oyna, fərqi yoxdur. Lap olsun 300 manat. Bəs sonra? Xalqı mədəniyyətə yaxınlaşdırmaq lazımdır, uzaqlaşdırmaq yox. Teatrlarda gözəl tamaşalar qoyulmalıdır.

Özfəaliyyət çox əhəmiyyətlidir. Lakin onu efiyə, səhnəyə gətirmək düzgün deyil. Özfəaliyyətin, professional yaradıcılığın hər birinin öz yeri var. Bu gün isə hər şey qarışıb bir-birinə".

"Başqa aktyorlar kimi ölkəni tərk etmək fikriniz olubmu" sualımıza aktyor belə cavab verdi: "Vətənin şad günündə yanından olursan, ağır gündə qaçırsan, bu düzgün deyil. Belə şeyi qəbul etmirəm. Ac olsam da öz vətənimdə olaram. Məni burda hər kəs tanıyır, sevir, bu mənim üçün dünyadır. Xaricdə özünəməxsus çox əyər-əkiklikləri var. Mən heç vaxt səhnəni heç nəyə dəyişmədim və dəyişməmə də".

Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri, deputat Rafael Hüseynov isə məsələyə bu cür münasibət bildirib: "90-cı illərin sonlarına yaxın prezident təqaüdləri və müxtəlif adlı təqaüdlər yarandıqdan sonra sənətkarlarımızın həyatında xeyli irəliləmə oldu. Əlbəttə, sənətkar daim insanların qarşısında olan bir varlıqdır. Onun geyimi, həyat tərzi, dolanışığı yaxşı olmalıdır, bu vacib şərtir. Aktyor bu qayğılardan mütləq azad olmalıdır. Fikrimcə, ötən əsrin sonları, bu əsrin bütün illəri boyunca bizim sənətkarlarımızın həyatı, maddi durumunu yaxşılaşdırmaq üçün dövlət səviyyəsində çox işlər gö-

Allahverdi Yolçuyev: "Yaxşı münasibətlə qarın doymur axı..."

rülüb. Və təbii ki, görüləsi işlər də çoxdur. Vaxtilə kino, teatr aktyorlarımızın çoxunun dolanışığı üçün yaxşı bir qaynaq, daim dublyaj var idi və bu da onların həyatlarını xeyli yaxşılaşdırırdı. Təəssüf ki, bu məsələdə də ayrı-ayrı problemlər var. Doğrudur, televiziya dublyaj işini aparır, lakin onlar konkret olaraq daim üç-dörd aktyorla işləyirlər".

Deputat aktyorların, sənət adamlarının yaşayış səviyyəsinin yaxşılaşdırılması üçün bir sıra ideyaların irəli sürüldüyünü deyib:

"Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsində bununla bağlı daim müzakirələr aparırıq. Bu istiqamətdə konkret ideyalar var. Bu, eyni zamanda ümumi büdcənin imkanlarına bağlı olan məsələdir. Təəssüflər olsun ki, son dövrlərdə global böhran yaşanmaqdadır və bu, sənətkarlarımızın da həyatında görünməkdədir. Bütün səylərimizlə çalışacağıq ki, bu istiqamətdə irəliləyişlər olsun. Çünki aktyor, sənətkar millətin sərvətidir. Bu sərvəti də qorumaq və qayğı göstərmək vacibdir.

□ **Xalidə GƏRAY**

Tərbiyəçi əlil körpələrin bağçasındakı yeyintilərdən baş prokurora şikayət etdi

Zərqələm Aliyeva: "Müdür əlil körpələrin yeməyini oğurlayıb aparır"

Eşitmə Qabiliyyəti Pozulmuş Uşaqların Respublika İxtisaslaşdırılmış körpələr evi-uşaq bağçasında tərbiyəçi Zərqələm Aliyeva ilə müdirə Sədaqət Cəfərova arasında qovğa yaşanır. Z.Aliyeva "Yeni Müsavat" a müraciət edərək bildirib ki, bağcadakı yeyintilərə etiraz etdiyinə görə müdirə onu təhqir edir, onun həyat yoldaşı küçədə qabağını kəsərək hədələyib:

"1985-ci ildən bu yana orada çalışıram. İş yoldaşlarım arasında hörmət və nüfuza malikəm. Sədaqət Cəfərova ötən ilin iyul ayından başlayaraq məni işdən çıxaracağı ilə hədələyərək dəfələrlə təhdid edib. Buna səbəb dəfələrlə bağçada uşaqların yeməklərinin keyfiyyətsiz verilməsinə, uşaqlara verilən yardımların bağcadan evə aparılmasına, uşaqların sokuna su qatılmasına, bağçaya verilən qurban etni evinə aparmasına etiraz etməyimdirdir. Körpələrin yeməyini oğurlayıb aparır. Buna görə də körpələrin sokuna su qatıb o dərəcə keyfiyyətsiz hala salırlar ki... 16 iyul 2015-ci ildə məni hədələyərək bu işdən çəkilməyimi tələb etdi. Dedi ki, "pulum çox-

dur, get kimə şikayət edirsən et". Məni o dərəcədə əsəbiləşdirdi ki, səhhətimdə problem yarandı, həkimə müraciət etməli oldum. Avqustun 26-da isə bağçada hər kəsin gözü önündə ünvanıma nalayiq təhqiredici söyüşlər işlədi, bu işdən çəkinməyəcəyimi təqdirə çox pis nəticələrin olacağını bildirdi. Ünvanıma söylədiyi nalayiq söyüşlər, hədə-qorxular məni o dərəcədə gərginləşdirdi ki, özümə gəlməyimi üçün xəstəxanadan həkimlər gəldi. Bu hal dəfələrlə təkrarlanıb".

Z.Aliyeva S.Cəfərovanın qanunsuz əməlləri barədə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə də məlumat verdiyini, tədbir görülməsini xahiş etdiyini bildirib:

"Müraciətim baxılmamış qalıb. Əvəzində bu müraciətdən sonra bağça müdirəsinin mənə qarşı aqressiyası bir qədər də artıb. 2015-ci ilin sonlarında növbəti etirazımdan sonra qrup

otağında yenəcə sakitləşmişdim, bu zaman Sədaqət Cəfərovanın qışqırtı səsinə eşitdim. Dəhlizə çıxdıqda müdirə məni küçə söyüşləri ilə təhqir etməyə başladı, üstümə gəldi. Şok vəziyyətində

pəncərəni qapı bilib toxundum, şüşə sınaq əlimi kəsdi. Özümə olmağımdan qışqıraraq yerə yıxıldım. Qolumda indiyə qədər göyermə və ağrılar var. Sağ əlimin aşağı hissəsində aldığı xəsarətin yeri bu günə qədər qalıb. Sədaqət Cəfərova məni və oğlanlarımı gecə ilə yox etdirəcəyini deyir. İş yerimdə rahat işləyə bilmirəm. Hər dəfə iş yerimdə məni təhqir edir, qəsdən müxtəlif sözlər atır, gülür və "get kimə deyirsən de" sözü ilə işdən çıxardacağı ilə hədələyir. Onun həyat yoldaşı Qabil işdən evə gedərkən qarşımı kəsərək şərəf və ləyaqətimi alçaldan sözlərlə təhqir edib. Məni yox edəcəyini bildirib. Bütün bunlar mənim hər zaman bağça uşaqlarını öz doğmam kimi sevməyim, dəfələrlə uşaqların yeməyinin az olmasını bildirməyim, uşaqların yeməyini Sədaqət Cəfərovanın kürekeni - hazırda cəzaçəkmə müəssisəsində olan Ramil Mirzəcanov üçün aparılmasına etiraz etdiyimə görə baş verir".

Z.Aliyeva bildirib ki, S.Cəfərova barəsində Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin təhqiqat şöbəsində araşdırma aparılıb. Tərbiyəçi hesab edir ki, həmin araşdırma obyektiv olmayıb: "Çünki burada vəzifəli şəxsin dövlətin ayırdığı malları ələ keçirməsindən söhbət gedir. Məsələ birbaşa prokurorluq orqa-

nına aid olduğu üçün Nəsimi RPI-nin təhqiqatçısı Babək Mirzəyevdən toplanmış materialı prokurorluğa göndərməsini tələb etdim. 19 fevral 2015-ci ildə BŞBPI-nin rəisi Mirqafar Seyidovun qəbuluna getdim. Bundan sonra BŞBPI-nin İstintaq və Təhqiqat İdarəsinin rəisi Nazim İsmayilov işin araşdırılmasına Təhqiqat İdarəsinin rəisi müavini Emin Məmmədova həvalə etdi. Emin Məmmədov məni dinlədikdən sonra söylədi ki, Nəsimi RPI-də toplanmış bütün material Bakı Şəhər Prokurorluğuna göndəriləcək".

Z.Aliyeva baş prokuror Zakir Qaralova müraciət edərək məsələnin araşdırılmasını xahiş edir: "Azərbaycan vətəndaşı olaraq dövlətə və dövlətin qanunlarına inanıram. Bu cür qanunsuzluqlara yol verən, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə edən, öz işçiləri ilə qul kimi davranan, rəhbərlik etdiyi müəssisəyə laqeyd yanaşan, eşitmə və nitq qüsurlu uşaqlara ögey münasibət bəsləyən bağça müdiri Sədaqət Cəfərovanın qanunsuz əməllərinə son qoyulması, işdən azad edilərək cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsini xahiş edirəm".

P.S. Məsələ ilə bağlı Sədaqət Cəfərovanın da mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

□ **E.HÜSEYNOV**

MUSAVAT

Son səhifə

N 50 (6371) 3 mart 2016

Dünyanın ən varlı qadınları

"Forbes" jurnalı dünyanın ən varlı qadınlarının siyahısını dərc edib. Aznews.az jurnalın rəsmi saytına istinadən xəbər verir ki, builki siyahıda "Forbes" mütəxəssisləri varlı qadınların sayını 197-dən 190-a kimi azaldıblar. Nəşriyyatın məlumatına görə, ötən ilki siyahıda yer alan milyarder qadınlardan 6-sı vəfat edib, 31-nin var-dövləti isə 1 milyard dollardan aşağı düşüb. Yeni siyahıya 36 milyard dollar var-dövlətlə "Loreal" şirkətinin sahibəsi Lilian Betankur başçılıq edir. Reyting üzrə ikinci yerdə "Wal-Mart Stores" şirkətinin varisi Elis Uolton qərarlaşıb. Onun var-dövləti 32 milyard dollardır. Siyahıda ilk üçlüyü "Mars" şirkətinin varisi Jaklin Mars 23,5 milyard dollarlıq sərvətilə tamamlayır.

"Forbes"un yeni siyahısında 4-cü yerdə 22,1 milyard dollar var-dövlətin sahibəsi olan Mariya Franka Fisola ("Ferrero" şokolad biznesinin varisi) qərarlaşıb. 5-ci pillənin sahibi alman Suzanna Klatten olub. 18,5 milyard dollar var-dövlətə malik olan qadın uzun zaman ərzində anasından gizlin yolla BMW səhmlərini alıb. Reytingdə 6-cı yeri "Apple"ın yaradıcısı Stiv Cobsun həyat yoldaşı Louren Pouell Cobs tutub. Onun var-dövləti 16,7 milyard dollar dəyərində qiymətləndirilir. Siyahıda 7-ci yerdə isə 13,1 milyard dollar sərvətə malik amerikalı iş qadını Ebiqeyl Conson qərarlaşıb.

1 il sonra kosmosdan qayıtdılar

Beynəlxalq Kosmos Stansiyasında bir il çalışdıqdan sonra amerikalı astronaut Scott Kelly və rus kosmonavt Mixail Kornienko Yer kürəsinə qayıdılar. 51 yaşlı Kelly və 55 yaşlı Kornienko 3,5 saatlıq uçuşdan sonra Qazaxıstana eniblər. Kelly onu qarşılayanları salamladıqdan sonra "normal hava almaq gözəl bir şeydir" deyib. Kelly və Kornienko dünyanın ətrafında 5 min 440 dəfə fırlanıb, kosmosda 232 milyon kilometr yol gedib və 10 min 880 gün Günəşin doğuşunu və batmasını izləyib. Kelly kosmosda ən uzun müddət qalan amerikalı olub.

Canından şeytani çıxarmaq üçün qadını bişirdilər

Çində şeytan tərəfindən ələ keçirildiyi düşünülen bir qadını suyun içində bişiriblər. Siçuan əyalətinin bir kəndində baş verən hadisə zamanı ailə evə iki falçı çağırıb. Falçılar qadının şeytanına inandıqlarını deyiblər. Böyük bir qabın içərisinə su dolduraraq yanan odun üzərinə qoyublar və qadını orada bişirməyə başlayıblar. Hadisənin baş verdiyi kəndin sakinləri qadının uzun müddətdir ki, xəstə olduğunu və ağrı hiss etdiyini deyiblər. Bir neçə gün əvvəl qadının ağlamaq səsinə eşidən Liu adlı kənd sakini nə olduğunu öyrənmək üçün onun evinə gedib və orada falçıları görüb. Suyun içində yanan qadını gören kəndlilər onu xilas etmək istəyiblər. Falçılar isə səslərin qadına deyil, şeytana aid olduğunu deyiblər. Falçılar sözlərinə baxmayaraq kəndlilər qadını qaynar sudan çıxarıblar. Lakin qadın uzun müddət qaynar suda qaldığı üçün həyatını itirib.

Nazir qədər qazanan dilənçi

İngiltərədə yaşayan "professional" bir dilənçi ildə 130 min dollar qazandığını deyib. O, əsasən bölgələrdə yaşayanlardan pul istəyir, evi olduğu halda özünü evsiz kimi tanıdır. "The Daily Telegraph" qəzetindəki xəbərə görə, adı açıqlanmayan dilənçi hər gün 50 funt-sterlinq qazandığını deyib. Bu da ildə 130 min sterlinq deməkdir.

İldə 130 min sterlinq qazanan dilənçinin gəliri İngiltərənin baş naziri David Kameronun məşinından yalnız 12 min sterlinq azdır. Məlumatlara görə, şəhərdəki dilənçilərin bir çoxunun evi var və onlar yalnız içki almaq üçün dilənirlər. Dilənçi haqqında araşdırma aparılan onun normal evi olduğunu, yaxınlarının ünvanını bildiyini, güntorta saatlarında şəhərin mərkəzində diləndiyini və bundan narahat olmadığını deyirlər.

QOÇ - Bütün enerjinizi fəaliyyət müstəvisinə yönəldin. Zərrə qədər də olsa, tənbelliyə, başısoyuqluğa yol verməyin. Ötən aydan yarımçıq qalmış mühüm işlərinizi hərəkətə gətirin.

BUĞA - İlahi qanunlara zidd hərəkətlər etməsəniz, ulduzlar sizi sevindirəcək. Hətta ola bilər ki, çoxdan arzuladığınız məqamlar da yetərsin. Ürəyinizə yaxın insanlarla əlaqə yaradın.

ƏKİZLƏR - İşinizdə və yeni əməkdaşlıq istiqamətində şanslarınız məhdud olacaq. Hətta bunlar baş versə də, nəticə uğursuz görünür. Bu səbəbdən də əsas vaxtınızı mənəvi istirahətə ayırın.

XƏRÇƏNG - Ətrafınızda olan insanların əksəriyyəti fikir və rəylərinizə inanmır, səmiyyətinizə şübhə ilə yanaşırlar. Bu münasibəti dəyişmək üçün özünü sübut edin. Axşam xoş yeniliklər gözlənilir.

ŞİR - Ürəyinizdə Tanrı sevgisi varsa, cılız insanların atmacalarından qubarlanmayın. Nəzərə alın ki, hər insanın öz xisləti var və hamıda qüsurlar axtarmağa da çalışmayın. Sülhpərvər olun.

QIZ - Şəxsi büdcənizi artırmaq üçün şanslarınız olacaq. Odur ki, deyilən istiqamətdə aktivləşməli, əlinizdən gələni etməlisiniz. Hər addımda ədalət prinsiplərini, doğruluğu əsas götürməlisiniz.

TƏRƏZİ - Yeni işlərə başlamaq, müqavilələr bağlamaq üçün şanslarınız olacaq. Amma çalışın ki, bütün sövdələşmələri nahardan sonraya saxlayasınız. Lazımsız məsrəflərə pul xərcləməyin.

ƏQRƏB - Fiziki cəhətdən çox yorulduğunuz nəzərə alan ulduzlar əsas vaxtı istirahətə yönəltməyi tövsiyə edir. İqlimin dəyişikliyi daxili orqanlarınızda neqativ hallar yarada bilər. Səfərə çıxmaq olmaz.

OXATAN - Nə qədər çətin olsa da, bu təqvim təmkinlə başa vurmalsınız. Əks təqdirdə, Novruz gününə qədər mühüm planlarınızın reallaşma ehtimalı olmayacaq. İşlərinizdə daha çox məntiqə əsaslanın.

OĞLAQ - Mərhəmətli olun ki, ətrafınızdakı insanların rəğbətini qazanasınız. Ümumiyyətlə, bu gün ulduzlar müstəvii yönəldməyə daha çox uğur qazanacağınızdan xəbər verir. Axşam evə tez gedin.

SÜTÖKƏN - Qərribə də görünərsə, ulduzlar bu gün daha çox təkbaşına hərəkət etməli olduğunuzu tövsiyə edir. Əks təqdirdə, aldığınız məsləhətlər cəhdlərinizi boş çıxaracaq. Sevdiklərinizlə mübahisələrə yol verməyin.

BALIQLAR - Bütün addımlarınızda mövqeyinizi açıq şəkildə ortaya qoyun. Reallığı nəzərə alın ki, sizə şübhə ilə yanaşanların sayı azalsın. Bu gün büdcənizi artırmaq üçün işiq ucu tapacaqsınız. Ümidinizi heç vaxt itirməyin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Mcdonalds və KFC-də yaş qadağası

İngiltərədə fast-food mağazaları olan Mcdonalds və KFC-nin bəzi şöbələrində 18 yaşdan aşağı şəxslərin yemək yeməsi qadağan ediləcək. Səbəbi isə davranışların ictimai qınağa səbəb olmasıdır. Yeni qərara bir neçə həftə əvvəl Mcdonaldsda 20 nəfərin dalaşmasından sonra verilib. Silahlı polislərin və bir vertolyotun göndərildiyi davada gənclər bir-birilərinə silah da çəkmişdilər. Artıq yaşı 18-dən az olanlar fast-food yeməklərini sifariş edərək evdə yeyə biləcəklər.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750